

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 16 JULI 1930

No. 759

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

15 JULI 1930.

De storting op de Deutsche leening en op ver-
schillende andere meer of minder goed geslaagde
emissies heeft tenslotte toch eenigen invloed gehad op
de geldmarkt en de geldruimte merkbaar doen in-
krimpen. Weliswaar bleef de vraag naar geld nog
even gering, maar het dringende aanbod hield op,
zoodat de geldkoersen meestal iets konden aantrek-
ken. Eenzelfde verschijnsel was ook in Londen en
New-York te bemerken, waar de koersen eveneens
iets konden ooplopen. Particulier disconto steeg van
1½ pCt. tot 1¹⁵/₁₆ pCt. en call geld liep op van 1½
tot 2¼ pCt. Alleen de prolongatierente onderging
weinig verandering en schommelde tusschen 1¼ en
2 pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank
geeft de post binnenlandsche wissels een stijging van
f 1,1 miljoen te zien. De beleeningen blijken met
f 4 miljoen te zijn toegenomen. Het tegoed van het
Rijk, dat de vorige weekstaat had aan te wijzen,
heeft plaats gemaakt voor een debetsaldo van de
schatkist ten bedrage van f 2,8 miljoen.

De goudvoorraad der Bank vertoont, blijkbaar als
gevolg van gouduitvoer naar Frankrijk, een daling
van f 17,4 miljoen. De zilvervoorraad blijkt met
f 265.000 te zijn toegenomen. De post papier op het
buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde
der balans blijken resp. met een goede f 100.000 en
met f 4,5 miljoen te zijn toegenomen.

De biljettencirculatie geeft een vermindering van
f 11,7 miljoen te zien. De rekening-courant-saldi van
anderen namen met f 7,2 miljoen toe. Het beschik-
baar metaalsaldo vertoont een teruggang van f 15,2

miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt nage-
noeg 52.

* * *

De stemming, die deze week op de wisselmarkt
heerschte, was nu eens geanimeerd, dan weder luste-
loos. De Pondenkoers trok hier nog verder aan en
kwam van 12.09% op 12.10. Vanuit Londen was er
groot aanbod van guldens, terwijl ook, zooals reeds
een vorige maal vermeld, de rentestand een rol speel-
de. Toen hier echter het geld schaarscher begon te
worden, liep de koers terug en sloot op 12.09¹/₁₆. De
Dollarkoers begon van 2.4856 tot 2.4871 op te loopen,
om daarna geleidelijk aan tot op 2.4851 terug te gaan.
Dollars in Londen noteerden met de noodige fluctu-
tuaties 4.8655—4.8662½—4.8650. Marken konden
zich verbeteren van 59.28 tot 59.32½; slot iets flau-
wer: 59.32 (Ponden tegen Marken 20.38¼). Fransche
Francs bleven vast en noteerden, na op 9.77½ de week
begonnen te zijn, tenslotte 9.78¹/₁₆. Er is van hier goud
naar Parijs gegaan. Ponden noteerden in Parijs aan-
vankelijk 123.71 en liepen daarna terug op 123.62.
Gisteren was De Nederlandsche Bank in de markt en
gaf Parijs af op 9.78, wat dus voor de Banken op
9.78¹/₁₆ uitkomt. Zwitsersche Francs zeer gezocht; van
48.25 steeg de koers tot 48.32. Ondanks de verlaging
van het Zwitsersche disconto van 3 op 2½ pCt., daalde
de Pondenkoers daar te lande nog verder en kwam
van 25.04½ op 25.02%. De meeste overige koersen
maakten de schommelingen van de hoofdkoersen
mede. De Peseta was weder onzeker, hoewel niet zulke
grootte schommelingen te constateeren vielen als de
vorige week; 29.25—28.95—29.25—28.85. Rio was ten-
slotte iets vaster 27%. Ook de Argentijnsche Peso
kon zich wat verbeteren; slot ca. 90. Canada 2.48¹/₁₆.

De termijn-Ponden en Dollars waren heel gezocht;
de noteeringen voor Ponden waren tenslotte voor één-
en driemaands resp. ½ c. tot pari en ¾—¼ c. disagio,
terwijl voor de Dollars 6—8 c. en 8—10 c. boven den
prijs werd betaald. Marken noteerden voor deze ter-
mijnen resp. 2—1 c. en 5½—4½ c. déport.

LONDEN, 14 JULI 1930.

In het midden van de vorige week waren de be-
dragen, die vóór 30 Juni van de Bank of England
genomen waren, terugbetaald. De markt slaagde daar-
in echter alleen, nadat door de Bank enkele partijen
wissels waren gekocht. Daarna bleef een voldoende
saldo ter beschikking van de geldmarkt om aan alle
gestelde eischen te voldoen.

De discontomarkt liet zich echter niet beïnvloeden
door de betrekkelijke geldruimte en zeer terecht, daar
Frankrijk nog steeds koper blijft van het goud, dat
wekelijks op de markt komt en bovendien nog goud
aan de Bank onttrekt.

Op den duur kan dit niet nalaten invloed te heb-
ben op het voor de markt beschikbare geldsaldo. De
hoop op een verdere verlaging van het bankdisconto
is hier dan ook vrijwel opgegeven.

DE 14DE INTERNATIONALE ARBEIDS- CONFERENTIE.

De 14de Internationale Arbeidsconferentie, welke van 10 Juni tot 28 Juni 1930 te Genève gehouden werd, zal onder de Arbeidsconferenties als een zeer bijzondere aangemerkt kunnen worden. Immers op de agenda stonden ingeschreven de onderwerpen: gedwongen arbeid, arbeidsduur voor kantoorbedienden en arbeidsduur in de steenkolenmijnen. Voor het eerst zou de Arbeidsconferentie een regeling vaststellen in het bijzonder arbeidstoestanden in de Koloniën betreffende, voor het eerst werd een onderwerp behandeld, dat speciaal „bedienden” betrof en bovendien werd een onderwerp behandeld, waarop een procedure, eenigszins afwijkende van de gebruikelijke, werd toegepast. Daarnaast had de Conferentie zooals gewoonlijk het jaarrapport van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau te behandelen, alsmede het verslag van de commissie over de jaarrapporten (art. 408 van het Vredesverdrag).

Het zou mij te ver voeren om hier eenigszins uitvoerig al hetgeen door de Conferentie verricht werd te bespreken. Ik wil echter trachten in het kort het voornaamste en belangrijkste naar voren te brengen.

De gedwongen arbeid.

Het vorig jaar had de Conferentie over dit onderwerp een vragenlijst vastgesteld, zoodat dit jaar een ontwerp-verdrag aan de orde was. Het Internationaal Arbeidsbureau had, aan de hand van de door de Regeeringen ingezonden antwoorden, een ontwerp-verdrag ontworpen, dat door de Commissie, uit de Conferentie daartoe ingesteld, als grondslag harer beraadslagingen genomen werd. Dat ontwerp had meer in het bijzonder betrekking op den vorm van gedwongen arbeid, zooals die in Afrika, in de Belgische, Fransche en Portugeesche Koloniën voorkomt.

Toch is ook dat ontwerp-verdrag van belang voor Nederland, al is in Nederlandsch-Indië reeds een aanvang gemaakt met afschaffing van den gedwongen arbeid en al komt die hoofdzakelijk voor in den vorm van de z.g. heerdiensten. Immers — zooals reeds gezegd is — werd hiernede door de Internationale Arbeidsorganisatie de eerste stap gezet op den weg van hare bemoeienissen met de arbeidstoestanden in de Koloniën. Deze stap zal, naar verwacht kan worden, zeer waarschijnlijk in de toekomst door meerdere gevolgd worden — we denken hier aan een internationale regeling van de poenale sanctie. De algemeene indruk is wel deze: dat vele der koloniale mogendheden die internationale inmenging niet zeer toejuichen en liever zouden zien, dat de sfeer van het Internationaal Arbeidsbureau zich niet zoover ging uitstrekken. Waar evenwel die organisatie zich bezighoudt met de regeling der arbeidstoestanden in landen, die zelfstandig lid zijn der organisatie en naast de verschillende Koloniën liggen, waar vaak dezelfde of ongeveer gelijke arbeidstoestanden heerschen, is er geen enkele reden, waarom de arbeidstoestanden in de diverse Koloniën buiten de Internationale Arbeidsorganisatie zouden moeten blijven.

Een enkel woord omtrent den inhoud van het ontwerp-verdrag, zooals dat tenslotte aangenomen is. Het stelt als beginsel voorop de afschaffing van den gedwongen arbeid in den kortst mogelijken termijn en geeft regels waaraan de gedwongen arbeid moet voldoen, zoolang die nog niet afgeschaft is. Na verloop van 5 jaar na het in werking treden van het ontwerp-verdrag moet de Raad van Beheer overwegen of het mogelijk zal zijn, zonder nieuwen termijn tot onmiddellijke afschaffing over te gaan. Alsdan zal derhalve dat onderwerp opnieuw aan de orde gesteld moeten worden en een nieuw ontwerp-verdrag vastgesteld moeten worden.

Gedwongen arbeid voor particuliere landerijen moet onmiddellijk afgeschaft worden.

Gemeente- of dessa-diensten zijn van de toepassing

INHOUD.

Biz.

DE 14DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE door <i>Mej. Mr. G. J. Stemberg</i>	640
IJzer en Staal in 1929 I door <i>G. S. K. Blaauw</i>	643
De Indische middelen over Maart 1930.....	645
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het rapport van de Commissie-Simon door <i>Prof.</i> <i>Dr. P. Geyl</i>	646
De gramfoonindustrie door <i>Gilbert C. Layton</i> ..	649
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van scheepsvrachten	650
De eerste maandstaat van de Bank voor Interna- tionale Betalingen	651
MAANDOIJFERS:	
.. Overzicht van de Indische middelen	651
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	652—658
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

van het ontwerp-verdrag uitgezonderd, eveneens gedwongen arbeid in militairen dienst voor zuiver militaire doeleinden. Dientengevolge is niet toelaatbaar de gedwongen arbeid, die Frankrijk op Madagascar voor haar publieke doeleinden laat verrichten door het z.g. tweede contingent. Getracht is overigens om de regelen, waaraan de gedwongen arbeid moet voldoen, zooveel mogelijk gelijk te maken met die, waaraan de vrije arbeid voldoet. In verschillende opzichten is het ontwerp-verdrag ook door aanneming van enkele door de arbeidersgroep ingediende amendementen scherper geworden dan het ontwerp zooals het door het Internationaal Arbeidsbureau ontworpen was. De Belgische, Fransche en Portugeesche Regeeringsvertegenwoordigers hebben dan ook verklaard zich, aangezien verschillende bepalingen, welke zij wenschelijk achten, niet opgenomen waren, van stemming te moeten onthouden.

Een soepeler conventie, een conventie, waarin de mogelijkheid geopend werd, dat de in de Belgische, Fransche en Portugeesche Koloniën bestaande gebruiken gehandhaafd konden worden, zou wellicht ook de stemmen van bedoelde afgévaardigden gekregen hebben en misschien meerdere kans op algeheele ratificatie hebben. Hier rijst de vraag of een conventie slechts de bestaande gebruiken moet registreren of dat zij — in het belang van de opheffing van den arbeidenden stand — strenger, hoewel economisch verantwoorde eischen moet stellen, die wellicht op het oogenblik van aanneming eener conventie nog niet dadelijk door alle landen nageleefd kunnen worden, doch eerst geleidelijk zullen kunnen worden aangevaard. Bij de beoordeeling van die vraag moet bedacht worden, dat ook een niet geratificeerde conventie grooten invloed op de publieke opinie en op de ontwikkeling van de arbeidstoestanden in een bepaald land kan hebben. Is het niet de taak van de bevolking en meer in het bijzonder van den arbeidenden stand in een bepaald land zoo noodig bij de Regeering op ratificatie aan te dringen en de publieke opinie daarvoor gunstig te stemmen?

Voornoemd ontwerp-verdrag zal in werking treden 12 maanden, nadat het door twee leden geratificeerd is. Een poging om te voorkomen, dat die conventie in werking treedt na ratificatie door leden, die niets geen belang bij deze aangelegenheid hebben en als eisch voor de inwerking treding te stellen ratificatie door eenige koloniale mogendheden is mislukt. De onderhavige conventie werd met 93 stemmen voor en geen tegen aangenomen. De werkgevers onthielden zich van stemming. Eveneens nam de Conferentie twee aanbevelingen, op den gedwongen arbeid betrekking hebbende, aan.

Arbeidstijd voor employés (bedienden).

Ook over dit onderwerp had de tweede discussie plaats. Als grondslag van hare beraadslagingen

nam de Commissie, welke dat vraagstuk voorbereidde, het door het Internationaal Arbeidsbureau ontworpen ontwerp. Allereerst had zij de vraag te beslissen of de regeling van den arbeidstijd in een ontwerp-verdrag of in een aanbeveling neergelegd zou worden. Evenals het vorig jaar waren de werkgevers van oordeel, dat hier een aanbeveling op haar plaats was. De Commissie sprak zich echter voor een ontwerp-verdrag uit. Het ontwerp, door het Bureau samengesteld, noemde allereerst de inrichtingen op, waarop de regeling van toepassing zou zijn. t.w. handelsondernemingen, daaronder begrepen de posteries, telegrafie en telefonie, alsmede de handelsdiensten van alle andere ondernemingen; de ondernemingen en administratiën wier wijze van werken in hoofdzaak berust op kantoorarbeid; de ondernemingen, welke tegelijkertijd een handels- en een nijverheidskarakter dragen, voor zoover zij niet als nijverheidsondernemingen beschouwd worden. Daarnaast noemde het ontwerp de ondernemingen, waarop de regeling niet van toepassing zou zijn (ziekenhuizen, hotels, restaurants, schouwburgen, enz.) en tenslotte gaf het ontwerp de inrichtingen aan, die de Regeering van elk land van de regeling zou kunnen uitsluiten. Daartoe zouden behooren o.a. de ondernemingen, waarin uitsluitend familieleden van den werkgever werkzaam zijn. Na dagenlange discussiën heeft de Commissie zich tenslotte in hoofdzaak vereenigd met den door het Internationaal Arbeidsbureau opgemaakte tekst. Zij nam echter een amendement, ingediend door de arbeidersgroep, aan, inhoudende, dat de regeling ook van toepassing zou zijn op personeel, werkzaam in de uitgezonderde inrichtingen, belast met handels- en kantoorwerkzaamheden en op personeel in dienst van afdelingen dier inrichtingen, indien die afdelingen, waren zij zelfstandige ondernemingen, onder de inrichtingen, waarop het ontwerp-verdrag van toepassing zou zijn, zouden vallen. Met een achterdeurtje werden dus de uitgezonderde inrichtingen weer onder het verdrag gebracht. De Conferentie was een andere meening toegedaan en heeft een amendement aangenomen tengevolge waarvan vorenbedoelde uitbreiding wederom is komen te vervallen.

Onder de mogelijke uitzonderingen had het Internationaal Arbeidsbureau genoemd o.a. de personen, welke een betrekking bekleeden van bestuur. De Commissie voegde daaraan toe de personen, die een post van vertrouwen bekleeden. Tegen die toevoeging bestond bij de arbeidersgroep groot bezwaar. Zij meende, dat een dergelijke uitsluiting wél zin had in een verdrag regelende den arbeidsduur van arbeiders, niet echter in een verdrag regelende den arbeidsduur van kantoor-, handels- en winkelpersoneel, dat uit zijn aard een vertrouwenspost bekleedt. In de Conferentie heeft de Nederlandsche arbeidersvertegenwoordiger een amendement verdedigd, om die uitzondering te doen vervallen. De heer Scholte, technisch-adviseur van de Regeeringsafgevaardigden, bestreed dat amendement, er op wijzende, dat de Regeering hier een bevoegdheid verkreeg, die zij oordeelkundig zal hanteren en dat hoe sterker men de mogelijkheid van afwijkingen ging beperken, hoe minder een ernstige toepassing van de regeling mogelijk zou zijn. Beoeld amendement werd verworpen.

Had het Bureau de mogelijkheid van uitzondering geopend voor inrichtingen, waarin uitsluitend leden van het gezin van den werkgever werkzaam waren, de meerderheid der Commissie was van oordeel, dat die uitzondering moest vervallen. Betoogd werd, dat tengevolge van een dergelijke uitzondering familie-ondernemingen nationaal de andere ondernemingen concurrentie konden aandoen. De Conferentie vereenigde zich met de opvatting der Commissie niet en nam de mogelijkheid van uitzondering weer op. Als arbeidstijd beschouwt het ontwerp-verdrag den tijd gedurende welken het personeel ter beschikking van den werkgever is, uitgezonderd de rusttijden. De maximum duur is bepaald op 8 uur per dag en 48 uur per week.

De weekduur mag anders verdeeld worden, doch mag nooit meer dan 10 uur per dag bedragen. Het Bureau had in eenige artikelen (6 en 8) de mogelijkheid van afwijking van den vastgestelden arbeidstijd voor bepaalde groepen van personen voorzien, als voor concierges, kantoorjongens, personeel, dat lokalen en depots bewaakt en voor winkels en andere inrichtingen, waar de aard van het werk, het aantal werkzame personen of het belang van de bevolking de inachtneming van den vastgestelden arbeidsduur onmogelijk maakt. De Commissie besloot tot schrapping van die bepalingen. Artikel 9, dat blijvende en tijdelijke afwijking van den arbeidstijd in bepaalde omstandigheden mogelijk maakte, kon geen meerderheid verwerven. De Commissie was daarmede (niet opneming van eenige mogelijkheid tot afwijkingen) in een impasse geraakt. Getracht werd om tot een compromis te geraken. Het Internationaal Arbeidsbureau heeft daarop nieuwe teksten ontworpen, daarbij rekening houdende met de bedenkingen in de Commissie gepoogd. Die nieuwe teksten, die in vele opzichten overeenkomen met den oorspronkelijken opzet van het Bureau, werden tenslotte aangenomen. Het ontwerp-verdrag kent thans zoowel blijvende als tijdelijke afwijkingen van den arbeidstijd. Van belang is hier, dat voor overwerk 25 pCt. van het salaris als toeslag gegeven moet worden. Aangezien, het personeel, dat onder het ontwerp-verdrag valt meest op maand- of jaarloon werkt, zal die bepaling nog wel eens tot moeilijkheden aanleiding kunnen geven. Ook zal veelal bij de bepaling van het salaris reeds rekening gehouden zijni met mogelijk overwerk, vooral bij bankbedienden.

Op voorstel van de arbeidersgroep is in het ontwerp-verdrag een bepaling opgenomen inhoudende, dat de bepalingen van het ontwerp de gewoonten of overeenkomsten niet zullen aantasten, krachtens welke de duur van den arbeid minder is dan die bij het ontwerp-verdrag vastgesteld of de verhooging voor overwerk hooger is. Bovendien zullen de bepalingen van het verdrag niet beschouwd mogen worden als afwijkingen van die van eenige andere wet, die een lager maximum vaststelt, doch zullen zij als toevoegingen daarvan moeten gelden. Hoewel die bepaling niet geheel duidelijk is, en voor zoover zij dat wel is, overbodig is, besloot de Conferentie toch haar te handhaven.¹⁾

De Commissie nam een bepaling op, inhoudende, dat de regeling voor overwerk niet van toepassing zou zijn op jeugdige personen beneden 18 jaar. De Conferentie schraptte die echter. Zij werd bestreden als niet in de onderhavige regeling thuis behoorende. Bovendien was zij niet behoorlijk voorbereid.

Voldaan met de ontwerp-regeling waren de arbeiders blijkens een verklaring van den Ned. arbeidersafgevaardigde, den heer Smit, niet. De werkingsfeer was te beperkt, bovendien kwamen in de regeling te veel uitzonderingen voor. Aangezien echter in het onderhavige ontwerp-verdrag voor het eerst het beginsel van den 8-urendag voor kantoor- en winkelpersoneel erkend werd, verklaarden zij toch vóór te zullen stemmen. Met 86 stemmen voor, 31 tegen nam de Conferentie het ontwerp-verdrag aan. Tegen stemden alle werkgevers. De Engelsche Regeeringsafgevaardigden onthielden zich van stemming, die van Ierland en Japan stemden tegen. De Conferentie nam nog een drietal aanbevelingen betreffende den arbeidstijd in hotels, restaurants, schouwburgen, ziekenhuizen enz. aan.

Vergelijkt men het onderhavige verdrag met de 8 uren-conventie van Washington, dan blijkt, dat de onderhavige regeling veel soepeler is en getracht is vele moeilijkheden, welke de redactie van het Washingtonsche verdrag oplevert, te voorkomen. De toekomst zal leeren of het lot van het onderhavige ontwerp gunstiger zal zijn dan van de bekende 8 uren-conventie van Washington!

¹⁾ Zij is letterlijk overgenomen uit de Engelsche Hours of Industrial Employment bill. (Art. 15).

Arbeidstijd in de steenkolenmijnen.

In het najaar 1929 heeft de Volkenbondsvergadering — die waarschijnlijk eenigszins verlegen met de quaestie van de kolencrisis zat — meenende, dat het ter oplossing van die crisis op den weg van de Internationale Organisatie van den Arbeid zou liggen, om maatregelen te beramen voor zooveel de loonen en de arbeidsvoorwaarden in de mijnen betreft, den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau uitgenoodigd om te overwegen of op de agenda van de in 1930 te houden Internationale Arbeidsconferentie vraagstukken betreffende den arbeidstijd, de loonen en de arbeidsvoorwaarden in de kolenmijnen ingeschreven konden worden. De voorbereidende technische kolenconferentie, die dientengevolge op 6 Januari 1930 te Genève bijeengeroepen was waaraan 9 kolenvoortbrengende landen van Europa (waaronder ook Nederland) deelnamen, had tot opdracht om aan te geven, welke vraagstukken rijp geacht werden om op de vorenbedoelde agenda geplaatst te worden teneinde een internationale regeling te treffen. Hoewel die Conferentie, zooals bekend is, over het punt van den duur van het verblijf in de mijnen geen overeenstemming heeft bereikt, meende zij toch te moeten voorstellen om op de agenda van 1930 der Internationale Arbeidsconferentie den arbeidstijd in de steenkolenmijnen te plaatsen. Dat vraagstuk werd mitsdien alsnog aan de agenda toegevoegd. In het midden werd gelaten of de behandeling door de voorbereidende technische kolenconferentie als eerste discussie beschouwd zou moeten worden. Daarover had de Conferentie zelf te beslissen. (Zooals men weet, kent de Conferentie het systeem der dubbele discussie: het eene jaar worden algemeene beraadslagingen gehouden en punten voor een vragenlijst vastgesteld, het daarop volgende jaar wordt een ontwerp-verdrag of aanbeveling behandeld).

De Conferentie stelde ter behandeling van genoemd onderwerp een commissie in, zonder zich uit te spreken over de vraag of de behandeling thans eerste of tweede discussie zou zijn. De werkgeversgroep legde een verklaring af, inhoudende, dat zij zich niet wilde verzetten tegen een behandeling in de Commissie, al was de gewone wijze van behandeling niet gevolgd; zij behield zich alle rechten voor om later de vraag te bespreken of deze zaak conform de bepalingen van het vredesverdrag en van het reglement was behandeld en of op de rechten van landen, die zich nog niet hadden uitgesproken, inbreuk door deze wijze van behandelen gemaakt werd.

Bij de behandeling in de Commissie werden dezelfde argumenten voor en tegen aangevoerd als bij de behandeling door de voorbereidende conferentie van Januari. Thans echter deed de kolencrisis zich sterker gevoelen dan in Januari, toen zij — naar men beweerde — iets minder hevig was. De werkgevers brachten den economischen kant van het vraagstuk naar voren. Die crisis is niet op te lossen met de regeling van den arbeidstijd alleen. Een verkorting van den arbeidstijd, zooals de arbeiders die wenschen, zou naar hunne meening zeer gevaarlijk zijn; de prijs der kolen zou dan moeten stijgen, de concurrentie met olie, witte kolen en andere brandbare stoffen zou dan nog moeilijker worden en de crisis zou in stede van opgelost, nog verergerd worden. Zij wezen er op, dat datgene, waaraan de arbeiders zoo hechten, dat n.l. de mijnwerker een korteren arbeidsdag moet hebben dan de andere arbeiders, ook bereikt kan worden door aanvulling van de regeling in het 8 uren-verdrag van Washington vervat, dat ook op de mijnwerkers van toepassing is en wel in dien zin, dat in den verblijftijd voor den mijnwerker ook de rustpoozen begrepen zullen zijn. In de practijk is dit reeds aldus. Daar tegenover voerden de arbeiders aan, dat de crisis in de steenkolenindustrie een verkorten arbeidstijd rechtvaardigde, dat daardoor de werkloosheid zou verminderen, dat de kolenproductie er bij zou winnen als men bevrijd was van voortdurenden strijd over den

arbeidstijd. Tegen het betoog van de werkgevers, die bij verkorting van den arbeidstijd en verhooging van de kolencijzen scherpe concurrentie met Amerika vreesden, voerden zij aan, dat Europa moest beginnen met een verkorting en niet wachten moest op een samenwerking met Amerika.

Evenals in Januari ontstond een debat over de vraag of de regeling beperkt moest blijven tot de steenkolenmijnen of ook van toepassing moest zijn op de bruinkool. De meerderheid der Commissie besliste, dat de bruinkoolmijnen er buiten moesten vallen, doch dat die quaestie in 1931 op de agenda der Internationale Conferentie moest geplaatst worden. Als verblijftijd moest, aldus de Commissie, beschouwd worden de tijd begrepen tusschen het oogenblik, waarop de arbeider in de kooi gaat om af te dalen en het oogenblik, waarop hij na het ophalen eruit gaat (from bank to bank). Niet zoo gemakkelijk was het een oplossing te vinden over den duur van het verblijf in de mijnen. De arbeiders stelden 7 uur per dag voor, de werkgevers 8 uur, de Engelsche Regeeringsvertegenwoordiger $7\frac{1}{2}$ uur, de Duitsche Regeeringsvertegenwoordiger $7\frac{1}{4}$ uur en het ontwerp door het Bureau opgemaakt $7\frac{1}{2}$ uur, met $7\frac{1}{4}$ uur gedurende een overgangstermijn van eenige jaren. Geen dier voorstellen verwierf een meerderheid. De Commissie besloot daarop den duur van het verblijf open te laten en met de behandeling der overige artikelen verder te gaan. In een volgende vergadering verklaarde de Engelsche Regeeringsvertegenwoordiger echter — ten einde tot een oplossing te geraken — zich met een duur van het verblijf van $7\frac{1}{4}$ uur per dag te kunnen vereenigen, waarop de voorzitter voorstelde opnieuw $7\frac{1}{4}$ uur in stemming te willen brengen. De vraag deed zich nu voor, kan de Commissie terugkomen op een eens genomen beslissing? Neen, zeiden de werkgevers, ja oordeelde de meerderheid der Commissie. Met onthouding van de werkgevers nam nu de Commissie $7\frac{1}{4}$ uur als verblijftijd aan. Daarin vonden de werkgevers aanleiding zich van de verdere behandeling in de Commissie terug te trekken. Zonder de werkgevers werd daarop het ontwerp, zooals dat door het Internationaal Arbeidsbureau voorbereid was, verder behandeld. Een compromis werd getroffen inzake de berekening van den verblijftijd, in het bijzonder met het oog op de Engelsche wijze van berekenen. De mogelijkheid van overwerk werd zeer beperkt; economische overuren werden niet toegelaten, evenmin vond de Commissie termen om toe te staan, dat indien, bijv. op Zaterdag, korter werd gewerkt, die uren over de andere dagen verdeeld en ingehaald mochten worden. Bij de arbeiders speelde daarbij een rol de vrees voor een werkweek van 5 dagen met meer dan 8 uur per dag. Opgenomen werd een verbod van arbeid op Zondag en wettelijke feestdagen. Tenslotte werd bepaald, dat de conventie eerst in werking zou treden indien Duitschland, België, Frankrijk, Engeland, Nederland, Polen en Tschecho-Slowakije zouden hebben geratificeerd. Ratificatie zou verder voor elk land openstaan. Zoo kwam het ontwerp-verdrag in de Conferentie in behandeling. Daar deed zich onmiddellijk de vraag voor, zal deze behandeling de tweede discussie zijn? Zij moest als eerste discussie beschouwd worden, oordeelde de werkgevers, die zich wat de procesorde betreft op zuiver formeel standpunt gesteld hebben — werd hier niet een formeel argument gebruikt omdat men het materiele niet wenschte?

Dr. Nolens was van oordeel, dat men deze discussie als tweede zou kunnen beschouwen. Doet men dat niet, dan is alle arbeid van Januari vergeefs geweest. De discussiën, welke in de Commissie gehouden zijn, waren z.i. ongeveer dezelfde als die in Januari zijn gehouden; welk voordeel heeft het deze als eerste discussie te beschouwen? Aan de zijde van de werkgevers schaarde zich de vertegenwoordiger van de Italiaansche Regeering, die zich strikt aan de bepalingen van het reglement wenschte te houden. De

Conferentie besliste echter, dat de onderhavige discussie als tweede zou gelden. Bij de daarop gehouden beradslagingen is door verschillende sprekers op de economische zijde van het onderhavige vraagstuk gewezen en op de economische gevolgen van de aanneming van het verdrag. Dat zou geen vermindering van werkloosheid brengen, integendeel vermindering van productie, verhooging van de kolenprijzen en dientengevolge verhooging van bijna alle producten. Die verhooging zou in het bijzonder gevoeld worden door die landen, die kolen moeten invoeren. In de eerste plaats zou noodig zijn een overeenkomst tusschen de verbruikende en de produceerende landen om het vraagstuk in het algemeen te regelen en de belangen van allen te behartigen, niet die van enkelen. De kolencrisis is niet op te lossen door regeling van den arbeidstijd afzonderlijk.

Bij de eerste stemming werd het ontwerp-verdrag aangenomen. Bij de tweede stemming moesten zich $\frac{2}{3}$ van de stemmen er voor verklaren. Vóórdat tot die stemming werd overgegaan, verklaarde de Duitse Regeeringsvertegenwoordiger, dat de Duitse Regeeringsvertegenwoordigers zich genoodzaakt zagen zich van stemming te onthouden, omdat in het ontwerp geen mogelijkheid voor het verlenen van economische overuren was opgenomen. 70 stemmen verklaarden zich ervoor, 40 er tegen, zoodat het ontwerp-verdrag niet aangenomen is, omdat niet de meerderheid van $\frac{2}{3}$ is bereikt. Na eenig debat, waarin de Engelsche Regeeringsvertegenwoordiger den Duitse Regeeringsvertegenwoordiger verweet, dat de verantwoordelijkheid voor het niet aannemen voor rekening van den Duitse Regeeringsvertegenwoordiger kwam en nadat de Conferentie de omzetting in een aanbeveling verworpen had, heeft de Conferentie met 105 stemmen voor en 22 tegen (die van de werkgevers) beslist, dat het onderhavige onderwerp op de agenda van de Conferentie in 1931 te houden moet worden ingeschreven.

Algemeen heeft men den indruk, dat zoowel de werkgevers als de arbeiders niet zeer rouwig zijn over dezen loop van zaken. In elk geval is verwerping te verkiezen boven de aanneming van het ontwerp-verdrag met de vrij groote zekerheid, dat het niet in werking zou treden. Laten we hopen, dat in het komend jaar rustig met de voorbereiding van de oplossing der kolencrisis voortgegaan zal worden en de Conferentie in 1931, behoorlijk voorbereid en voldoende ingelicht, zal kunnen oordeelen.

Al heeft de proeve met de hulp-procedure (d.w.z. de technische voorbereidende conferentie) vooralsnog geen resultaat gehad, toch gaat het niet aan reeds thans een oordeel over die soort conferentie uit te spreken. De Internationale Arbeidsconferentie bevindt zich, wat de procedure betreft, nog steeds in een stadium van ontwikkeling en ziet zich op het oogenblik voor groote moeilijkheden geplaatst. De Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau heeft zich in zijn rede ter beantwoording van de verschillende sprekers over zijn rapport ter dege daarvan rekenschap gegeven. Hij vestigde er de aandacht op, dat de vraagstukken van den gedwongen arbeid en van den arbeidsduur in de mijnen nieuwe procedure-quaesties stelden. Hij had altijd het beginsel van de universaliteit van de verdragen voorgestaan en toch werd door sommige afgevaardigden beweerd, dat de tot nu toe aangenomen verdragen een zuiver Europeesch karakter droegen. We bevinden ons thans, aldus de heer Thomas, tegenover een tendenz naar regionale samenwerking, een beweging, welke aangetroffen wordt in de Pacific in Amerika en die, wat Europa betreft, tot uiting komt in Briand's memorandum. Met die ontwikkeling moet rekening gehouden worden. Hij meent, dat het gevaar van dat streven voor de Internationale Arbeidsorganisatie afgewend zou kunnen worden door de procedure van voorbereidende technische conferenties. Die Conferenties zouden aan de rechtstreeksch belanghebbende staten de gelegenheid geven om de grond-

slagen te leggen voor de verdragen, die dan daarna aan de Conferentie moeten worden voorgelegd. Of dit de juiste oplossing zal blijken te zijn, zal de toekomst uitwijzen. De Directeur echter is er van overtuigd, dat een uitweg gevonden zal worden; where there is a will, there is a way. En hiermede wil ik dit kort overzigt, dat geenszins aanspraak op volledigheid wil maken, beëindigen.

G. J. STEMBERG.

IJZER EN STAAL IN 1929.

I.

De wereldbehoefte aan ijzer en staal neemt nog steeds in omvang toe, zooals uit de productiecijfers voor 1929 mag worden afgeleid. In het overzicht van 1928 spraken wij van de „enorme” ruwstaalproductie voor dat jaar, die dan ook de respectable hoeveelheid van 110 millioen ton bereikt had en tegenover de productie van 1927 een stijging vertoonde van bijna 7 millioen ton. In 1929 echter werd de productie tot bijna 121 millioen ton opgevoerd! Deze belangrijke uitbreiding der ruwstaalproductie was natuurlijk niet mogelijk zonder dat ook meer ruwijzer gemaakt werd. Terwijl de toeneming der ruwstaalproductie van 1927 op 1928 veel grooter was dan die der ruwijzerproductie, waaruit tot een verdere uitbreiding van het gebruik van schrot bij de staalbereiding mocht worden geconcludeerd, nam van 1928 op 1929 de ruwijzerproductie met ongeveer dezelfde hoeveelheid toe als de ruwstaalproductie. Van een belangrijke uitbreiding der productie van gieterij-ijzer (begrepen in de cijfers der ruwijzerproductie) was geen sprake, zoodat de slotsom moet zijn, dat dooreen genomen het schrotverbruik bij de staalbereiding niet verder is opgevoerd. Ongeveer de helft zoowel van de toeneming der ruwstaal- als der ruwijzerproductie moet worden geschreven op rekening van de Ver. Staten van Noord-Amerika. Echter nam — wat de overige voornaamste productielanden betreft — de voortbrenging van ijzer en staal van Duitsland en Engeland in 1929 relatief meer toe dan die van de Ver. Staten. Hieronder volgen enkele productiecijfers (1000 m. t.).

	Ruwijzer		Ruwstaal	
	1929	1928	1929	1928
Vereenigde Staten ..	42.962	38.583	55.031	52.369
Duitsland	13.401	11.801	16.246	14.514
Frankrijk	10.441	9.978	9.666	9.498
Engeland	7.701	6.717	9.809	8.661
België	4.096	3.904	4.132	3.934
Luxemburg	2.906	2.770	2.702	2.566
Wereldproductie	99.650	88.500	120.950	110.172

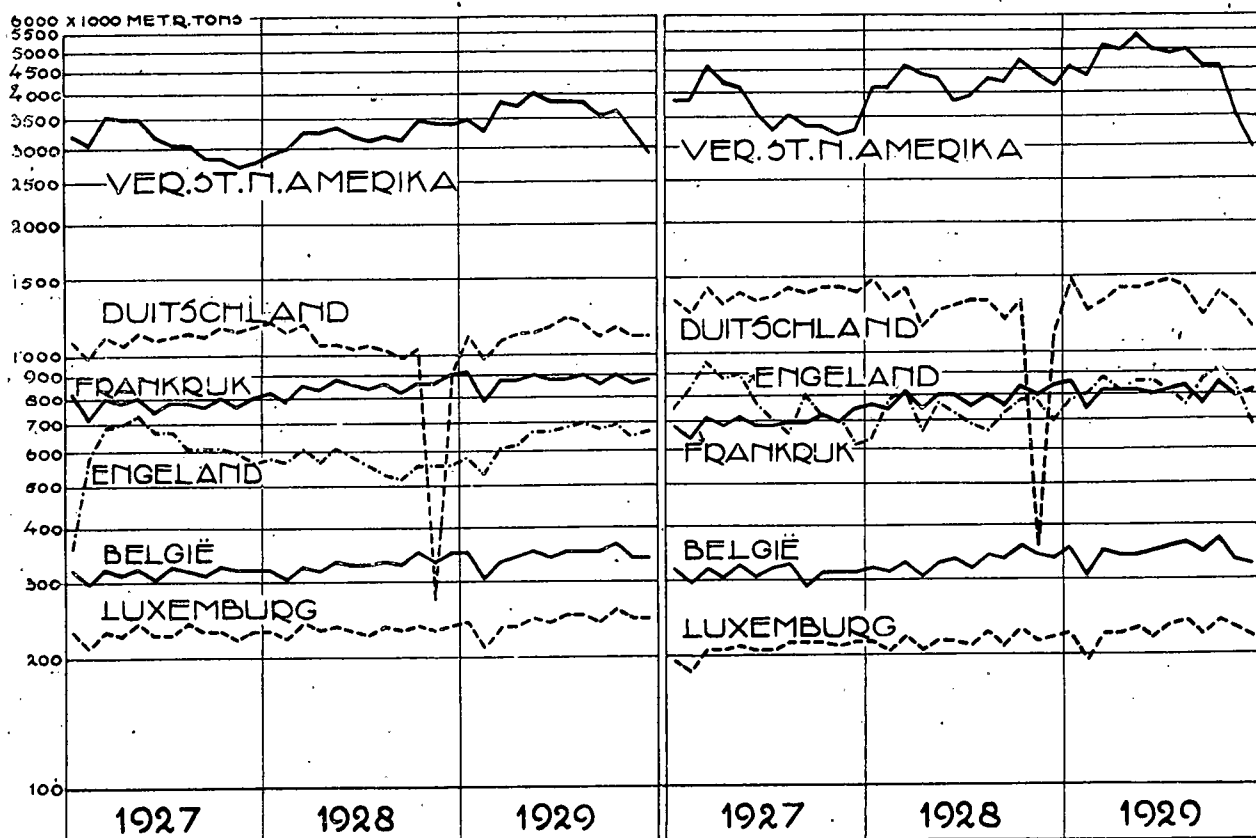
In ons vorig overzicht¹⁾ wezen wij er op, dat na den oorlog de domineerende positie van de Ver. Staten van N.-Amerika als ijzer- en staalproducerend land nog sterker is geaccentueerd en dat in vergelijking met 1913 het aandeel van dit land in de wereldproductie van ruwijzer en ruwstaal is gestegen en dat van Europa is gedaald. In dit opzicht zijn de verhoudingen in 1929 slechts weinig veranderd. Terwijl de Ver. Staten in 1913 in de wereldproductie van ruwijzer een aandeel hadden van 39 pCt., bedroeg dit percentage in 1928 zoowel als in 1929 44. Het aandeel van Europa was in 1913 54 pCt., in 1928 50 en in 1929 49 pCt. Voor ruwstaal waren deze percentages resp.: Ver. Staten 42, 47 en 47, Europa 56, 48 en 48.

Tenslotte een vergelijking van de productiecijfers van 1928 en 1929 met die van 1913:

	Ruwijzer			Ruwstaal		
	1913	1928	1929	1913	1928	1929
Vereen. Staten ..	100	122	142	100	163	180
Europa	100	102	114	100	122	138
waarvan:						
Continent	100	114	127	100	125	140
Engeland	100	65	74	100	111	128
Wereldtotaal	100	111	126	100	143	159

¹⁾ Zie E.-S. B. van 19 Juni 1929.

RUWIJZERPRODUCTIE-RUWSTAALPRODUCTIE

Mét het Westeuropeesche industriegebied en de Ver. Staten van Noord-Amerika hadden vrijwel alle ijzer en staal producerende landen in 1929 een hooger productiecijfer dan in 1928. Een belangrijke toename van de ruwijzerproductie hadden Italië, Spanje, Rusland en Britsch-Indië, de uitbreiding der ruwstaalproductie was vooral van beteekenis voor Canada, Spanje, Zweden en Britsch-Indië. Terwijl het normale verschijnsel is, dat de ruwstaalproductie grootter is dan de ruwijzerproductie, zijn er in dit opzicht eenige interessante afwijkingen van den regel. Italië en Polen maken belangrijk meer staal dan ijzer. In deze landen is de ertsbasis niet ruim genoeg om de ruwijzerproductie op te voeren tot het peil, waarop zij zich in verband met de staalproductie zou moeten bevinden. Italië voert dus ruwijzer en vooral schrot in, terwijl Polen in het tekort vrijwel uitsluitend door den invoer van schrot voorziet. Britsch-Indië daarentegen maakt 2 à 3 maal zooveel ruwijzer als ruwstaal. Het ruwijzeroverschot wordt voor het grootste gedeelte naar Japan uitgevoerd en de rest wordt naar Amerika en de laatste jaren hoe langer hoe meer ook naar Europa gebracht.

Niet onvermeld mag blijven, dat het gunstige beeld dat de productiecijfers van 1929 vertoonen t.o.v. die van 1928, voor die van 1930 zeer waarschijnlijk niet zal worden gehandhaafd. De heerschende economische depressie heeft een dermate ongunstigen invloed op de vraag naar ijzer en staal gehad, dat de productie zoowel in de Ver. Staten als in Europa belangrijk is ingekrompen.

* * *

De gunstige toestand van de markt voor staalproducten, welke zich in 1928 ontwikkeld had, duurde in de eerste maanden van 1929 nog voort, de prijzen stegen nog iets of konden zich handhaven. Omstreeks Juni begon het opnemingsvermogen van de markt reeds te verminderen en trad een scherpe daling van het prijsniveau in, die eerst in het laatst van het jaar gestuit werd door de hierna te vermelden maatregelen van het Internationale Ruwstaalkartel. Gieterij-ijzer kon zich tot in Mei nog gestadig in prijs verbeteren en toen de staalprijzen reeds gedurende enkele maan-

den een dalende tendens vertoonden, bleven de prijzen van gieterij-ijzer nog vast. Lux. 3 noteerde toen fob. Antwerpen 72/6.

Toen echter in het najaar de malaise inzette en de productie van gieterij-ijzer desniettenstaande op een vrij hoog niveau bleef, begon ook in deze afdeling een daling der wereldmarktprijzen, welke nog werd geaccentueerd door de dumping-politiek van die producenten, welke in de gelegenheid zijn om op hun nationale markt een hoog prijsniveau te handhaven. Onderbroken door enkele korte perioden van betrekkelijke stabiliteit, heeft deze prijsdaling tot heden voortgeduurd en Lux. 3 noteert thans ongeveer 10 shilling lager dan verleden jaar op hetzelfde tijdstip.

Zoals reeds bij de bespreking der productiecijfers terloops werd opgemerkt, bevindt de markt zoowel voor staalproducten als voor gieterij-ijzer zich momenteel in een deplorabelen toestand. De vraag is tot de meest bescheiden proporties ingekrompen en deze inkrimping wordt nog slechts gedeeltelijk weerspiegeld door de vermindering der productie, hetgeen zeggen wil, dat de voorraden ijzer en staal bij de producenten zijn toegenomen.

Een zeer ongunstige factor is verder dat de prijzen der grondstoffen verleden jaar belangrijk zijn gestegen en dat vele producenten deze hoge prijzen thans terugvinden in den kostprijs van het product, waarvoor de marktprijs zeer laag is. Dit geldt vooral voor gieterij-ijzer, in mindere mate voor walsproducten, waarvan de prijzen zijn gestabiliseerd, doch waarvan in elk geval de afzetmogelijkheid sterk is gedaald, zoodat of het product of de gecontracteerde grondstoffen op lager moeten worden genomen, wat belangrijke rentelasten meebrengt. Vooruitzichten dat er binnenkort een verbetering zal intreden zijn er niet.

Het gebruikelijke vergelijkend overzichtje der prijzen van stafijzer en Lux. 3 volgt hieronder:

Stafijzer fob. Antwerpen per Engelsche ton	1929	1928	1927
hoogste prijs	124½ sh.	125 sh.	107½ sh.
laagste „	101½ „	97 „	92 „
gemiddelde prijs	115 „	113½ „	96 „

Gieterij-ijzer No. 3 feb.
Antwerpen per E. ton

hoogste prijs	72½ sh.	64 sh.	80 sh.
laagste "	64 "	60 "	57 "
gemiddelde prijs	69½ "	62½ "	64 "

* * *

Een belangrijke phase in de ontwikkeling van het *Internationale Ruwstaalkartel* ving in de laatste maanden van 1929 aan.

Bij de onderhandelingen over de verlenging van het kartel, dat begin 1930 zou afloopen, bleek het dat partijen meer geneigd waren dan vroeger om op een doelmatiger organisatie daarvan aan te sturen.

Het vroegere systeem voor de regeling der productie, dat aan het gestelde doel slechts zeer onvolkomen had beantwoord, werd gewijzigd. Een prijs-conventie voor de belangrijkste producten kwam tot stand, tengevolge waarvan de prijzen zich thans nog op een niveau bevinden, dat aanmerkelijk hoger ligt, dan door de huidige marktsituatie wordt gerechtvaardigd. Verder werd een voorloopige regeling voor de verdeling van export-orders gemaakt. Dit alles valt binnen het kader van een algeheele reorganisatie, die op touw is gezet om in het kartel een beter middel tot reguleering van de markt te vinden, dan het in zijn oorspronkelijken vorm bleek te kunnen zijn. Van toetreding van de Engelsche staalindustrie tot het kartel kwam tot nu toe niets, evenmin als van de aansluiting der Poolsche staalproducenten.

Zoals in het vorige overzicht nog juist kon worden vermeld, werd binnen het raam van het *Westeuropsch Gieterij-ijzerkartel*, omvattende Frankrijk, België en Luxemburg, een centraal exportorgaan opgericht met de taak om de prijzen voor den export te regelen en de orders onder de aangeslotenen te verdeelen. Het kartel had zich vroeger uitsluitend met prijs-contrôle bezig gehouden. Intusschen komt het ook na deze reorganisatie voortdurend nog voor, dat de officieele kartel-noteringen door de aangeslotenen zelf worden genegeerd, wanneer dit met het oog op de concurrentie van buiten het kartel staande producenten gewenscht lijkt.

* * *

De ijzer- en staalindustrie in *Duitschland* had in 1929, in tegenstelling met het jaar tevoren, niet te lijden onder verstoring van den arbeidsvrede. De scheidsrechterlijke uitspraak van Minister Severing, die een einde maakte aan het conflict waarin de uitsluiting der arbeiders in de ijzer- en staalnijverheid van het Ruhrgebied gedurende November 1928 haar oorzaak vond, legde de loonen tot 1 October 1930 vast.

De welvaart van de Duitse ijzer- en staalindustrie is voor het grootste gedeelte afhankelijk van het opnemingsvermogen van de binnenlandsche markt. Bijna 70 pCt. van de vervaardigde walsproducten is bestemd voor verbruik in Duitschland zelf, zij het dan ook dat een gedeelte hiervan zijn weg naar het buitenland vindt in den vorm van verder verwerkte producten. In dit verband nu was 1929 geen zeer gunstig jaar. De spoorwegen beperkten hun bestellingen bij de industrie en bovendien kon het bouwbedrijf, dat een belangrijke afnemer van staalproducten is, zich voornamelijk als gevolg van kapitaalschaarschte niet in voldoende mate ontplooiën. Remmend op de vraag werkte de onzekerheid ten aanzien van de verlenging der syndicaten in de ijzer- en staalindustrie, die in het Duitse bedrijfsleven zoo'n belangrijke rol spelen. Alle syndicaats-verdragen liepen n.l. eind 1929 of begin 1930 af en eerst na langdurige en moeizame onderhandelingen konden zij opnieuw worden afgesloten. Zij loopen thans weer voor 10 jaar en in nog strafferen vorm dan voorheen, zoodat de Duitse ijzer- en staalindustrie de handen weer vrij heeft om zich aan de reorganisatie van het Intern. Ruwstaalkartel te wijden. Het zal n.l. duidelijk zijn dat — ware de verlenging van de Duitse syndicaten niet tot stand gekomen — het Intern. Ruwstaalkartel

ontbonden zou zijn geworden en zonder twijfel heeft dit feit het zijne bijgedragen tot de instandhouding van de Rohstahlgemeinschaft en de syndicaten voor de verschillende walsproducten.

Was dus de afzet op de binnenlandsche markt niet bevredigend, daartegenover stond, dat de export kon worden uitgebreid. In 1929 werd 5.570.000 ton ijzer en staal uitgevoerd tegenover 4.720.000 ton in 1928. Zoodat hierboven bleek was het gemiddelde prijsniveau op de wereldmarkt in 1929 hooger dan in 1928, zoodat deze toeneming van den export in tweërlei opzicht in het credit van 1929 kan worden geboekt.

De productie van ijzer en staal was in 1929 grooter dan in 1928, voor beide categorieën ruim 1.5 mill. ton, dit is resp. 14 en 12 pCt. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat, ware de uitsluiting van November 1928 er niet geweest, de productie voor dat jaar ongeveer een millioen ton hooger zou zijn uitgekomen. De vermindering, welke de ijzer- en staalproductie in het algemeen als gevolg van depressie in de eerste maanden van dit jaar heeft ondergaan, is vooral voor Duitschland van belang. De ruwijzerproductie was in Mei jl. teruggelopen tot 859.600 ton bij een maandgemiddelde van 1.117.000 ton in 1929. De ruwstaalproductie bedroeg in deze maand 1.034.000 ton, het maandgemiddelde voor 1929 was 1.354.000 ton.

Het prijsniveau op de binnenlandsche markt vertoonde de stabiliteit die gewoonlijk samen gaat met hooge beschermende rechten en prijs-conventies. De laatste wijziging van de prijzen van walsproducten (een verhooging) vond plaats in Mei 1928 en tot voor kort zijn zij ongewijzigd gebleven. De ruwijzerprijzen werden in Mei 1929 met 2 à 4 R.M. per ton verhoogd.

(Slot volgt.)

G. S. K. B.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER MAART 1930.

De totale opbrengst sedert den aanvang van dit jaar der in bijgaand overzicht vermelde Landsmiddelen bedroeg op het einde van verslagmaand f 137.971.000 tegen f 151.165.000 gedurende het eerste kwartaal van het vorige jaar of circa f 13.2 m/m minder. In dezen achteruitgang werd bijgedragen door alle groepen, t.w. door de:

belastingen	ad circa f 3.593 m/m
monopolies	" " " 0.570 "
producten	" " " 7.588 "
bedrijven	" " " 1.317 "
allerlei middelen ...	" " " 0.124 "

De ontvangsten, die in de vorige maand f 7.7 m/m minder oprachten dan in Februari 1929, bleven in verslagmaand f 6.7 m/m achter bij die in dezelfde maand van het vorige jaar. Ook thans waren het de belasting- en de productengroep, die hoofdzakelijk dit decres veroorzaakten en wel met resp. circa f 1.3 m/m en f 4.7 m/m.

Vergelijking met de fractioneele ramingscijfers toont aan, dat de groepsgewijze opbrengsten eveneens alle belangrijk lager waren dan werd geraamd. In het afgelopen kwartaal bleef het totaal der opbrengsten zelfs f 39.5 m/m beneden het ¼ der jaarraming, waarvan resp. f 20.6 m/m en f 9.1 m/m komt voor rekening van de belastingen en de producten en f 5.2 m/m van de bedrijven. De monopolies leverden ruim f 0.7 m/m minder op en aan allerlei middelen werd ruim f 3.8 m/m minder ontvangen.

Bij de *belastinggroep* dient te worden in aanmerking genomen, dat in de eerste maanden van een jaar de directe belastingen immer ongunstige uitkomsten ten aanzien van de ramingen geven en die middelen eerst in den verderen loop van het jaar ruim plegen te gaan vloeien. Bij vergelijking der ontvangsten met die in het vorige jaar blijkt, dat de personeele- en inkomstenbelasting in het afgelopen kwartaal meer oprachten dan in hetzelfde tijdvak van 1929, ook de verponding en de landelijke inkomsten gaven gunstiger uitkomsten; bij de vennootschapsbelasting waren de ontvangsten daarentegen ruim f 2.— m/m min-

der. Dit middel vertoont echter zeer wisselvallige maandcijfers, waardoor vergelijkingen vooralsnog niet mogelijk zijn.

Bij de indirecte belastingen bleef de achteruitgang der in- en uitvoerrechten onder den invloed van de ongunstige conjunctuur voortduren. Deze middelen brachten in het afgelopen kwartaal resp. ruim f 2.5 m/m en f 0.66 m/m minder op dan in dezelfde periode van het vorige jaar en resp. ruim f 2.1 m/m en f 1.— m/m minder dan de raming. Het statistiekrecht geeft uiteraard een zelfde beeld te zien met f 0.16 m/m en f 0.19 m/m. Aan accijnzen echter kan in verslagmaand in vergelijking met Maart 1929 een meevaller van bijna f 1.— m/m worden geconstateerd, welke grootdeels werd verkregen uit meerdere ontvangsten aan petroleum-accijnzen. De lucifers-accijnzen, waarvan de opbrengst den laatsten tijd beduidend lager was dan in het vorige jaar, gaf in verslagmaand betere uitkomsten. In het afgelopen kwartaal was de opbrengst der accijnzen in totaal f 0.879 m/m hooger dan in het eerste kwartaal 1929; desondanks bleef zij nog f 0.57 m/m beneden $\frac{1}{4}$ der jaarraming. Ook voor het zegelrecht was verslagmaand gunstig, de opbrengst was f 0.245 m/m hooger dan in Maart 1929. De ontvangsten gedurende het afgelopen jaargedeelte bleven desniettemin nog f 0.026 m/m beneden die in dezelfde periode van het vorige jaar en f 0.439 m/m beneden het evenredig deel der jaarraming. Aan slachtbelastingen werd in totaal f 0.026 m/m minder ontvangen dan in het eerste kwartaal 1929 en f 0.324 m/m minder dan werd geraamd.

Bij de monopolies bleef de daling van de opbrengsten der opiumregie in verslagmaand voortduren, waardoor nadeelige verschillen met dezelfde maand van het vorige jaar en met $\frac{1}{12}$ der raming werden verkregen van resp. f 0.435 m/m en f 0.366 m/m; gedurende het eerste kwartaal van het loopende jaar werd f 1.099 m/m minder ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van 1929 en f 0.945 m/m minder dan het evenredig deel der jaarraming. De heerschende economische depressie is als oorzaak daarvan aan te zien. De lagere producten-prijzen en een minder goede oogst als gevolg van een abnormale droogte hadden mede tengevolge, dat bij de pandhuisregie hogere uitkomsten werden verkregen; gedurende verslagmaand werd f 0.103 m/m meer ontvangen dan in Maart 1929 en f 0.242 m/m meer dan de raming deed verwachten. Gedurende het afgelopen kwartaal bracht deze regie f 0.843 m/m meer op dan gedurende het eerste kwartaal van het vorige jaar, terwijl $\frac{1}{4}$ jaarraming met f 0.52 m/m werd overschreden. De opbrengsten uit het zoutmonopolie waren in verslagmaand vrij gunstig en ruim 1 ton hooger dan $\frac{1}{12}$ der jaarraming, in het afgelopen jaargedeelte bleven de totaal-ontvangsten echter nog ruim 3 ton beneden de raming.

De belangrijke achteruitgang van de opbrengst der productengroep in vergelijking met die in het eerste kwartaal 1929 werd tot een bedrag van f 6.8 m/m veroorzaakt door het tinmiddel. De sterke daling van den tinprijs had tengevolge, dat dit zeer belangrijke middel in het afgelopen tijdvak f 4.2 m/m bij het evenredige deel der jaarraming ten achter bleef. De opbrengstcijfers der steenkolenmijnen en van het boschwezen geven geen zuiver beeld van de uitkomsten dier middelen. Belangrijke bedragen bleven nog als bate van het loopende jaar met andere landsdiensten te verrekenen. Ten aanzien van het vorige jaar echter waren de uitkomsten der steenkolenmijnen iets gunstiger, doch het boschwezen bracht in het afgelopen kwartaal f 0.44 m/m minder op dan in dezelfde periode van 1929. Deze achteruitgang werd tot een bedrag van f 0.53 m/m veroorzaakt door het djati-bedrijf, aangezien de in het voorjaar van 1929 op de veilingen van djatihout verkregen prijzen belangrijk hooger waren dan thans; de wildhoutbosschen brachten daarentegen ruim f 96.000 meer op dan in het eerste kwartaal 1929. De rubbercultuur leverde in

het afgelopen jaargedeelte $3\frac{1}{2}$ ton minder op dan in het eerste kwartaal 1929; ook bij dit product was de sterke prijsdaling de oorzaak daarvan. De kina- en thee-onderneming gaf eveneens weinig gunstige resultaten. De verkoop van het product der nog jonge theeafdeeling leverde tot dusver slechts ruim f 4.000.— op. De opbrengsten der goudmijnen in Benkoelen toonen een dalende lijn; zij bleven in totaal ruim f 60.000.— ten achter bij die in het vorige jaar.

Met uitzondering van den dienst der S.S. en Tramwegen gaven de bedrijven in het afgelopen kwartaal geen reden tot ontevredenheid. De Javalijnen leverden ruim $4\frac{1}{2}$ ton minder op uit het reizigersvervoer en f 1.74 m/m minder uit het goederentransport dan in het eerste kwartaal 1929. In de buitengewesten vallen geen groote verschillen te constateeren. Bij den dienst der P. T. en T. waren de inkomsten bij elk der dienstakken hooger dan in het vorige jaar. In het afgelopen kwartaal waren de ontvangsten der

posterijen	meer f 81.000
telegrafie	„ „ 20.000
telefonie	„ „ 160.000

dan in het eerste kwartaal 1929; de radio-telegrafie en -telefonie leverden resp. f 6.000.— en f 8.000.— meer op. De hogere totaal-opbrengsten van het havonwezen sedert 1 Januari 1930 in vergelijking met het vorige jaar ad f 0.58 m/m waren het gevolg van de meerdere ontvangsten aan haven-, kade- en opslaggeldden en uit de nevenbedrijven tot een totaal bedrag van ruim 6 ton; aan goederengeld werd f 59.000 minder ontvangen. De opbrengst van den baggerdienst was normaal en iets hooger dan de raming deed verwachten. Ook de landsdrukkerij en den dienst voor W. & E. gaven normale uitkomsten. Bij laatstgenoemde bedrijven blijven immer belangrijke bedragen te verrekenen en te vorderen, hetgeen het nadeelig verschil met de raming verklaart.

Bij de groep *allerlei middelen* vallen geen bijzonderheden toe te lichten. Het verschil met $\frac{1}{4}$ der jaarraming ad f 3.857 m/m wordt tot een bedrag van f 2.625 m/m verklaard door de in deze groep opgenomen winstaandeelen, waarop tot dusver niets werd ontvangen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. HET RAPPORT VAN DE COMMISSIE-SIMON.

Prof. Dr. P. Geyl, te Londen, schrijft ons:

In 1918 verscheen het rapport over „Indische constitutionele hervormingen” van Lord Chelmsford en Mr. Montagu, de Onderkoning en de Minister van Indië. Die mannen voelden, dat het oogenblik gekomen was om den drang naar zelfbestuur, die in de Indische volken leefde, een weg te banen. Zij hadden in 1917 al een regeeringsverklaring in dien geest geïnspireerd. Hun rapport was de inleiding tot een groote bestuurshervorming. Het is de taak van de commissie-Simon geweest om de werking van de „Government of India Act”, die in 1919 aangenomen werd, te onderzoeken en zoo noodig voorstellen te formuleeren tot ontwikkeling, uitbreiding, inperking of wijziging. In de wet zelf was voorgeschreven, dat dit na tien jaren praktische ervaring geschieden zou. De hervormingen van 1919 hadden het Indische nationalisme niet bevredigd. Gedeeltelijk had het er zelfs een afwijzende en obstructionistische houding tegenover aangenomen. Maar ook de meer gematigde Indiërs, die in de lichamen in 1919 ingesteld, hadden meegewerkt, verlangden nu een groote uitbreiding van macht en verantwoordelijkheid. Zij maakten dus tegen hun meer extremistische landgenooten geen front en al uitsluitender schenen die — georganiseerd in het zoogenaamde Congres — het Indische politieke toneel te beheerschen. Hun eischen verschenen als de eischen van Indië. Eerst was het „dominion status”, d.w.z. volledig zelfbestuur en geen andere band met Engeland dan gemeenschappelijke kroontrouw; daarna, toen dit vóór het eind van het vorige jaar niet toegestaan werd, zon-

der op het Simon-rapport te wachten, volstrekte onafhankelijkheid.

Die omstandigheden maken het verklaarbaar, dat de commissie-Simon, hoezeer ook haar voorstellen alles bijeen wel degelijk een uitbreiding van het stelsel van 1919 beteekenen, toch een in den grond conservatieve houding heeft aangenomen. Het is ondenkbaar, dat Engeland zich in dit stadium van de verantwoordelijkheid voor het bestuur over Indië ontdoen zou. De luidruchtige nationalistische beweging is aan de mogelijkheden van een rustige, ordelijke ontwikkeling driftig voorbijgesneld. Terwijl het rapport van Chelmsford en Montagu dus vooral erop uit was om haar beginsel te aanvaarden en bij het Engelsche publiek aannemelijk te maken ten einde een grooten eersten stap tot tegemoetkoming in te leiden, wil het rapport van Sir John Simon en zijn zes collega's, zonder het beginsel te verloochenen, vooral tegen de overdrijving van de Indische nationalist front maken.

* * *

Zij hebben dat in de eerste plaats en voornamelijk gedaan door de aandacht terug te voeren op de harde feiten. Het middel, dat zij daartoe gebezigd hebben, is, naar men weet, de afzonderlijke publicatie, veertien dagen vóór het tweede deel, van een eerste deel van hun rapport, dat niets dan een overzicht van den bestaanden toestand bevatte. Een tijdlang heeft dat dus op zichzelf gestaan en de ongeduldige pers moest er wel kolommen aan wijden, wat zij zeker niet gedaan zou hebben als de aanbevelingen tegelijkertijd verschenen waren. Dat eerste deel — vierhonderd bladzijden — is een rustige, zakelijke beschrijving, zonder bepaald opzet (althans ik neem dat aan) om de euvels en kwalen van Indië, de eigenaardigheden en tekortkomingen, die het voor zelfbestuur vooralsnog ongeschikt maken te overdrijven of zelfs maar onevenredig breed uit te meten. Niettemin dringt zich uit de lectuur geen andere indruk zoo sterk op als die van de onmogelijkheid om dat verdeelde, ongelijk ontwikkelde volk, dat complex van volken liever gezegd, de verantwoordelijkheid voor zijn eigen lot te laten dragen. Eenvoudig door te lezen van die wemeling van talen en godsdiensten, van beschaving en achterlijkheid, van vijandschap tusschen groepen, onderdrukking van standen, en dat alles dan nog op de grilligste wijze dooreengemengd, begint men te gevoelen, dat het alles bijeenhoudend gezag, waaraan orde en de mogelijkheid van vreedzame ontwikkeling te danken zijn, op een vast punt buiten Indië rusten moet om te kunnen bestaan. Vóór zij dus met hun aanbevelingen kwamen, die tot behoud van Britsch oppergezag moesten strekken, wilden de commissarissen dat de premissen, waaruit zich die conclusie onvermijdelijk opdroeg, onder de oogen zouden worden gezien.

Er behoeft niet aan getwijfeld te worden of dit overzicht van den toestand, hoe eerlijk het ook aandoet, heeft een strekking en die strekking is, gelijk gezegd, conservatief. Het aandacht geven aan de feiten, het uitgaan van de bestaande werkelijkheid is op zichzelf een conservatieve geesteshouding. De radicaal begint met algemeene denkbeelden, waarnaar de feiten zich volgens zijn wensch zullen hebben te schikken. Het is belangwekkend om uit dit oogpunt het Montagu-Chelmsford-rapport met dat van de Simon-commissie te vergelijken. Mr. Montagu en Lord Chelmsford wijdden ook wel aandacht aan „the conditions of the problem”. „Immensity of the problem” heet het zelfs in een van hun paragrafen, en een andere draagt het opschrift: „Divisions of Indian Society”. „Divisions of Indian Society” zou de titel kunnen zijn van heele hoofdstukken van het Simon-rapport en het is een thema, dat in de andere hoofdstukken ook nog telkens aangeroerd wordt. Al wat Montagu en Chelmsford deden was een passage van ongeveer een bladzijde aanhalen uit een rapport van 1888 van Lord Dufferin, waarin die veelzijdige ver-

deeldheid met veel nadruk geschetst wordt. Maar hun commentaar luidt:

„De kleuren van die schets zijn sedert verflauwd. De jongste generatie heeft groei van belang gezien. Het aantal scholen is verdubbeld; hooger onderwijs verdrievoudigd; drukpersen en kranten verveelvoudigd; de uitgave van boeken in het Engelsch is met 200 pCt. toegenomen. De verspreiding van Westersche beschaving heeft Indië in nauwe aanraking met de buitenwereld gebracht, en heeft er toe gestrekt om gestadig, zij het langzaam, de slagboomen van maatschappelijke en godsdienstige gebruiken op te ruimen. Het besef van eenheid is groeiende en is door den oorlog aangewakkerd.”

Daartegenover is het Simon-rapport als het ware een uitwerking van de schets van Lord Dufferin, en in volstrekt niet minder schrille kleuren. Integendeel onderzoeken de schrijvers nauwkeurig (zonder ze aan te halen overigens of in polemieken met hun voorgangers te treden), wat elk van die optimistische algemeenheden van Montagu en Chelmsford in de practijk beteekent, en zij laten zien hoe gebrekkig dat in kwantiteit snel toenemende onderwijs is — daarover is reeds een jaar geleden een interim-rapport van Sir Philip Hartog verschenen — hoe slecht de inlandsche pers haar taak van volks-opvoeding en -voorlichting vervult, hoe hardnekkig de weerstand is van oude gebruiken, die ieder onbevangen waarnemer als anti-sociaal erkent, hoe de onderlinge vijandigheid van Mohammedanen en Hindoes nog is toegenomen en een wezenlijk eenheidsbesef, waarop een stabiel gezag gebouwd zou kunnen worden, nog ontbreekt.

De twee rapporten verschillen natuurlijk op vele punten van elkaar. Het eene moest, zoals ik al zei, een groote hervorming inleiden; het andere moet nagaan hoe de sedert ingevoerde hervorming gewerkt heeft en den aandrang naar een snellen tempo van ontwikkeling in het spoor houden of zelfs weerstaan. Het is dus ook volmaakt begrijpelijk, dat reeds dit eerste deel van het rapport met gehuil door de Indische nationalistenvrienden werd. Dat is niet alleen omdat bij hen al wat van Simon kwam, reeds van tevoren veroordeeld was. De gevolgde methode stuit hun wezenlijk tegen de borst. Al dit gepraat over Indische toestanden door Engelschen ergert hen als zoodanig. Een verontwaardigd Indiër heeft het rapport zelfs met Miss Mayo's *Mother India* vergeleken, het boek, dat met zijn meedoogenlooze bespreking van misstanden op sociaal en sexueel gebied de Indiërs zoo gekwetst heeft.

Het tweede deel heeft niets gedaan om de stemming in Indië te verbeteren. Terwijl er in Engeland veel wezenlijk conservatieve elementen zijn, die vinden dat de commissie veel te ver gaat wanneer zij bijvoorbeeld ook de politie, de zorg voor orde en veiligheid, aan de geheel op Indische vertegenwoordiging berustende regeeringen der provincies, zoals zij die inrichten wil, overdraagt, — in 't bijzonder de bladen van Lord Rothermere, de *Daily Mail*, de *Evening News*, enz., maken zich de tolk van dit inzicht: daarin schrijft in dezen geest bijvoorbeeld Sir Michael O'Dwyer, de gewezen gouverneur van de Punjab, die generaal Dyer, den man van het bloedbad van Amritsar, steeds de hand boven het hoofd heeft gehouden. Terwijl er dus in Engeland in wezenlijk conservatieve kringen veel hoofdschudden is, merkt men in Indië alleen op, hoever, wat de commissie voorstelt, bij het nationalistische programma achterblijft.

* * *

Wat zijn nu deze voorstellen?

Naar men weet, heeft de Onderkoning verleden jaar tot ergernis van velen, die vonden, dat hij op de publicatie van dit rapport had moeten wachten, nadrukkelijk verklaard, dat Engeland de toezegging van Montagu en Chelmsford, volgens welke het doel van de Britsche politiek in Indië was, het ontwikkelen van Indië tot een dominion op gelijken voet met de

andere zelfbesturende eenheden van het Britsche Rijk, gestand zou blijven. Omtrent den termijn was daarmee niets gezegd. Uit de voorstellen van de commissie-Simon, al maken zij zeker op de toezegging geen inbreuk, is het echter duidelijk, dat de termijn lang zal zijn. Zij brengen om te beginnen iets naar het voorplan, wat door Montagu en Chelmsford niet vergeten was, maar waarvoor die toch in hun praktische voorstellen geen voorziening getroffen hadden.

„Our conception”, schreven Montagu en Chelmsford, „of the eventual future of India is a sisterhood of States.... Over this congeries of States would preside a central Government, increasingly representative of and responsible to the people of all of them....; representing the interests of all India on equal terms with the self-governing units of the British Empire. In this picture there is a place also for the Native States. It is possible that they too will wish to be associated for certain purposes with the organisation of British India.”

Terwijl zij echter zoo schreven in hun conclusie, stelden zij voor, dat de nieuwe „Legislative Assembly”, die de centrale regeering van Indië onder toezicht zou houden — onder toezicht, maar bij lange niet onder controle natuurlijk — door rechtstreeksche verkiezingen samengesteld zou worden. De 105 gekozen leden, die thans voor de ruim 240 miljoen inwoners van het heele land zetelen, hebben zoo grote districten, dat zij met hun kiezers geen wezenlijk contact kunnen hebben. In het Simon-rapport wordt als typisch voorbeeld een district in de provincie Madras genoemd, dat 31.000 vierkante mijlen groot is en bewoond wordt door zes miljoen zielen, waarvan 25.000 het kiesrecht hebben. Maar bovendien is een rechtstreeks verkozen lichaam slecht overeen te brengen met de federatieve toekomst die voor Indië voorzien werd en vooral de aansluiting van de vorstenstaten, die Montagu en Chelmsford met hoe weinig nadruk, ook dan toch noemenswaardig, werd er zeker niet gemakkelijker door gemaakt. Simon en zijn collega's nu trekken uit dit alles boudweg de logische conclusie en stellen voor, dat de Wetgevende Vergadering vervangen zal worden door eene, die door de provincieraden zal worden samengesteld. Zonder eenigen twijfel is de federatieve gedachte met de verhoudingen ook in het Britsch-Indië in engeren zin (zonder de vorstenstaten) met zijn oneindige verscheidenheid veel beter in overeenstemming dan het doctrinaire eenheidsbegrip der nationalistten. Maar zeker is het de commissie niet in de laatste plaats om den waarborg der zelfstandigheid van de vorstenstaten te doen geweest.

Die hebben sedert eenige jaren in het Engelsche politieke bewustzijn al groeter afmetingen aangenomen als een element van weerstand tegen het nationalisme: twee andere voornaamste elementen zijn de Mohammedaansche bevolking, bevreesd voor overheersing door de Hindoesche meerderheid, en de bewust anti-Bramiensche Hindoes van Zuid-Indië. De commissie geeft methoden aan, waarop overleg tusschen het gefedereerde Britsch-Indië en de vorstenstaten over gemeenschappelijke belangen allengs zou kunnen beginnen: uiterst voorzichtige en geleidelijke voorbereiding van een heel Indië omvattende federatie. Het rapport van Pundit Motilal Nehru, waarin een plan voor een zelfbesturend Indisch dominion ontworpen werd, maakte met de vorstenstaten korte metten. De bezorgdheid voor hun zelfstandigheid, de herhaalde betuiging dat alles van hun kant vrijwillig komen moet, maken op de Indische nationalistten onvermijdelijk den indruk, dat hier een wal tegen de verwezenlijking van hun ideaal opgeworpen wordt.

Nog zoo'n bolwerk is in de voorstellen omtrent het provinciaal bestuur te vinden. Hier maakt de commissie een eind aan het befaamde dyarchische stelsel van 1919, volgens hetwelk zekere belangen niet en andere wel aan de verkozen Indische provincieraden en de daaraan dus slechts gedeeltelijk verantwoorde-

lijke provinciale regeeringen werden toevertrouwd. Dat stelsel heeft slecht gewerkt; het was trouwens niet anders dan als een overgangsstelsel bedoeld. De commissie wil nu dat onderscheid tusschen verschillende departementen opheffen; de provinciale regeeringen en raden zullen alles in handen krijgen — ik stipte al aan, dat velen hier een zwaar hoofd hebben in het vooruitzicht dat ook de politie overgedragen zal worden —, maar... Er is een belangrijke maar. De commissie legt in handen van de provinciale gouverneurs, aangesteld door de Britsche regeering, een zeer wezenlijke macht, die zij in overleg met de centrale regeering, d.w.z. van den Onderkoning, die aan de Centrale Wetgevende Vergadering geen rekenschap schuldig is, zullen uitoefenen. De gouverneur zal naast de Indische ministers ambtelijke ministers kunnen benoemen (hoe die ooit harmonisch zullen samenwerken, kan ik mij niet voorstellen), en hij zal in geval van nood over de adviezen van zijn ministers mogen heenstappen en zelfstandig bevelen uitvaardigen. Dit wordt gerechtvaardigd met een verwijzing naar de positie der minderheden, die tot nog toe hun veiligheid voornamelijk aan het Britsch gezag te danken hebben gehad, en die men niet zonder waarborgen aan een onbepróefd Indisch meerderheidsbewind kan overlaten. In het eerste deel van het rapport waren die minderheden breed beschreven en hun positie uiteengezet. Hier zijn het Mohammedanen, daar Hindoes, elders bepaalde ethnische groepen of door het Hindoesch kastenstelsel maatschappelijk uitgeworpen. Geen provincie kan een ethnisch, religieus of sociaal homogeen geheel vormen. De commissie stelt wel enkele wijzigingen van de bestaande provinciegrenzen voor om zulke homogeniteit te benaderen, maar Indië is te zeer een staalkaart van verscheidenheid dan dat zij bereikbaar zijn zou.

Een derde bolwerk houdt de commissie staande in de slechts aan het Engelsche parlement verantwoordelijke macht van den Onderkoning en zijn regeering. Terwijl zij de dyarchie afschaft in de provinciën, kan zij niet raden ze in het centraal bewind in te voeren. De Onderkoning en zijn regeering moeten homogeen blijven; geen gedeelde verantwoordelijkheid in het centrum. En die regeering wordt dus niet aan de Wetgevende, voortaan Federale Vergadering onderworpen. Verdediging, buitenlandsche betrekkingen, interprovinciale betrekkingen, betrekkingen met de vorstenstaten, toezicht op de provinciale regeeringen door middel van de gouverneurs blijven in Engelsche handen.

Op den duur natuurlijk moet ook daar volgens de toezegging van Montagu en Chelmsford die, zoals ik in herinnering bracht, door den tegenwoordigen Onderkoning herhaald is, de verantwoordelijkheid geheel naar Indië verplaatst worden. Maar de commissie vindt er geen doekjes om, dat met dit „op den duur” vele jaren gemoeid zullen zijn. En dat niet alleen om de moeilijkheid van de betrekkingen met de vorstenstaten of van de positie der minderheden of van de achterlijkheid van zekere streken of standen; maar ook, en in het bijzonder, van het legerprobleem.

Reeds in haar eerste deel wijdde de commissie daar aan veel aandacht om goed te laten uitkomen hoe reëel de moeilijkheden zijn. De taak van het leger is in Indië tweeledig: het helpen handhaven van de inwendige orde; en het afweren van aanvallers van buiten. Dat laatste is een belangrijk onderdeel, want Indië heeft in het Noordwesten, aan den kant van Afghanistan, waar achter Rusland ligt, uiterst gevaarlijke bureu. Vandaar zijn oudtijds veel invasiën gekomen; daar te midden van het woeste bergland en de ongetemde stammen is nog steeds een sterke, steeds parate legermacht noodig. Voor het bewaren van de inwendige orde zullen de Britsche troepen noode gemist worden; de bevolking stelt meer vertrouwen in hun onpartijdigheid dan in die van de Indische, welke of tot den eenen of tot den anderen godsdienst behooren. Zoolang er Britsche troepen gebruikt worden, kan

het leger niet onder de volstrekte verantwoordelijkheid van de Indische Federale Vergadering geplaatst worden en is volledige „dominion status” dus uitgesloten. Meer onoverkomelijk schijnt aan de commissie nog het vraagstuk van de Noordwest-grens. Het Indische gedeelte van het leger (158.000 man) wordt in overgrote meerderheid uit een paar bepaalde streken, uit bepaalde bevolkingen gerecruteerd. Men spreekt van de krijgshaftige bevolkingen. 86.000 komen uit de Punjab, meest Sikhs; 19.000 uit den zelfstandigen staat Nepal, de Gurkhas; Assam, Bengalen, Bissar en Oriya, de Centrale Provincies, Centraal Indië, Hyderabad en Mysore, samen de helft van het oppervlak en niet veel minder dan de helft van de bevolking leveren vrijwel niets (samen een goede 1000). Zal het te scheppen Federale Indië op een zoo ongelijk samengesteld leger kunnen rekenen? Een leger, dat trouwens nog geheel van Engelsche officieren afhangt. De „indianisatie” van het officierscorps is nog maar pas aangevat en zal zeker nog langen tijd vragen. De commissie legt er veel nadruk op, dat dit ernstig is, omdat inderdaad de bedreiging uit het Noordwesten ernstig is. Als men wijst op het gemak waarmee Canada en Australië de verantwoordelijkheid voor hun landsverdediging uit handen van het moederland overgenomen hebben, vergeet men dat daar zoo'n bedreiging in 't geheel niet bestaat. Voor Indië zegt de commissie met beslistheid, dat zij geen toekoming voorziet waarin het land voor zijn eigen verdediging zal kunnen zorg dragen en als men het leger onder een Indische regering zou willen brengen als voorwaarde voor een waarachtig zelfbestuur, ziet zij dus op den weg daarheen een zwaar struikelblok. Zij komt dan tot het volgende voorstel om de moeilijkheid te ontgaan.

Laat van nu af de verdediging van Indië onder bepaalde bij overeenkomst vastgelegde voorwaarden door Indië overgedragen worden aan het Rijk, of beter aan Engeland optredende voor het Rijk. De Onderkoning, voor zooveel dit betreft, en de Opperbevelhebber zouden dan Rijkorganen zijn en in dezen handelen buiten de Federale Vergadering om. Toch zou het beginsel, dat in de centrale regering geen dyarchie kan worden gebracht, gehandhaafd zijn.

Vernuftig! Maar voor wantrouwige beschouwers — en wie zijn wantrouwer dan de Indische politici? — ligt de kritiek voor de hand, dat Engeland dus, tegen dat volledig zelfbestuur niet meer te weigeren zal zijn, een militair gewest als een soort dwangburcht tegen Indië inrichten wil.

DE GRAMOPHOONINDUSTRIE.

(Haar ontstaan en ontwikkeling; fundamenteele productiefactoren).

De Heer Gilbert C. Layton, te Londen, schrijft ons:

De gramophoonnijverheid is een van die moderne industrieën, die zich toelegt op de productie van zogenaamde luxe-goederen en die zich sedert den oorlog zeer snel heeft ontwikkeld. Zij heeft alle wederwaardigheden ondervonden, die onvermijdelijk schijnen te zijn voor een dergelijke industrie. Er werden uitvindingen gedaan, die zoowel een verbetering van het eindproduct als verlaging van de productiekosten te weegbrachten. Gelijktijdig met de verbetering van de kwaliteit nam ook de productie sterk toe, hetgeen kenmerkend is voor den tegenwoordigen tijd. Door de goede vooruitzichten trok de industrie kapitaal aan, eenerzijds voor werkelijke productie, maar daarnaast ook voor niet-reële doeleinden; nieuwe maatschappijen verzezen als paddenstoelen uit den grond, waardoor de beleggers vaak misleid werden. De industrie geraakte in moeilijkheden en tenslotte kwam de nalsleep in den vorm van een reeks treurige financiële verslagen.

De financiële toestand van de meeste gramophoonmaatschappijen was tot 1928 gezond. Daarna verzezen echter vele nieuwe maatschappijen; van het begin

1927 tot het midden van 1929 werden in Groot-Britannië alleen reeds 40 maatschappijen in het leven geroepen, waaronder eenige bekende buitenlandsche. Deze maatschappijen werden opgericht, hetzij voor de fabricatie van gramophonen, hetzij van platen of van beiden. De oprichting der talrijke maatschappijen moet aan verschillende oorzaken worden toegeschreven, nl. de enorme winsten, die de oude gevestigde ondernemingen behaalden, het nieuwe invoerrecht op buitenlandsche gramophonen en platen, de toenemende populariteit van het artikel zelf, dank zij de technische verbeteringen en tenslotte de hausse in het oprichten van nieuwe ondernemingen in de periode van einde 1926 tot begin 1929. De opkomst der nieuwe maatschappijen verbrak feitelijk een soort monopolie. Deze industrie trok verscheidene millioenen ponden aan en hoewel niet alles voor productieve doeleinden werd aangewend, deed niettemin een groot gedeelte hiervan een in deze industrie vroeger niet gekende scherpe concurrentie ontstaan.

De gramophoonindustrie omvat de productie van twee artikelen, die op zeer verschillende wijze worden gefabriceerd, de gramfoon en de plaat. Het kenmerkend verschil in de productievoorwaarden bestaat hierin, dat de gramfoon als geheel, in tegenstelling met sommige onderdeelen, niet altijd een voorwerp voor massaproductie vormt, terwijl de plaat zich voortreffelijk hiertoe leent. Hieruit volgt, dat de talrijke kleine fabrikanten waarschijnlijk veeleer onder de producenten van gramophonen dan onder die van platen te vinden zijn.

De vervaardiging van de platen geschiedt in het kort als volgt. De eerste platen zijn van was en worden in het atelier gebruikt voor het opnemen van voren door middel van een diamanten naald. Door overbrenging via de microfoon wordt de behandeling met de naald gevoeliger gemaakt. Het gebruik van de microfoon heeft nog een ander voordeel. Het is nl. niet noodig, dat de artist, wiens stem of muziek op de plaat moet worden overgebracht, in het atelier aanwezig is, daar de microfoon, bijv. in concertzaal of schouwburg, naar den artist kan worden gebracht. De gemarkeerde wassen schijf gaat dan naar de fabriek, waar zij in een kopersulfaatbad wordt gelegd. Door galvanisatie wordt hieruit na ongeveer 24 uur een koperen plaat verkregen. Deze plaat wordt even zorgvuldig behandeld als een waardevol manuscript en wordt dan ook niet aangewend bij het laatste procédé ter verkrijging van de gewone platen. Door een tweede galvanisatie wordt echter het vereischte aantal, thans zinken, schijven verkregen, die voor het drukken van de eindplaat worden gebruikt. De platen zelf worden vervaardigd uit een materiaal, welks samenstelling al naar gelang van den fabrikant varieert. De schellak vormt hierbij echter wel de voornaamste grondstof, gewoonlijk ongeveer 85 pCt. van de materiaal-kosten van een plaat. Dit leidde gedurende de laatste drie jaren tot het gebruik van synthetische schellak. Het materiaal voor de eindplaat, eenigszins warm en zacht, wordt in een pers geplaatst, die zoowel aan den boven- als aan den onderkant een van de reeds genoemde zinken schijven bevat. Door sluiting van de pers en door toepassing van den vereischten druk wordt dan vervolgens een afdruk van de twee zinken schijven op de zwarte plaat gemaakt. Na opening bevat de pers de bekende zwarte gramfoonplaat. Het eindproces kan zoo geschieden, dat ongeveer 80 platen per minuut worden vervaardigd. De plaat moet dan alleen nog worden gepolijst, afgestoft en ingepakt, behoudens een periodieke steekproef van de productie van iedere machine.

Deze korte beschrijving is voldoende om het licht te werpen op twee verschijnselen in de gramphoonindustrie, nl. de vele wetenschappelijke pogingen, die werden aangewend om elk procédé te verfijnen en te verbeteren en het relatief groot gebruik van machines en het kleine percentage aan geschoolde arbeidskrachten.

De vervaardiging van de gramfoon stelt andere eischen dan die van de platen. Terwijl het algemeene productieprobleem van de dure en de goedkope plaat essentieel hetzelfde is, behoort de productie van de dure en de goedkope gramfoon tot meer verschillende categorieën. De goedkope gramfoon wordt door massaproductie voortgebracht, terwijl de dure modellen minder machinewerk doch meer geschoolde arbeidskrachten vereischen, hetgeen hogere kosten voor materiaal en loon medebrengt. De gramfoonfabrikanten hebben zich thans verzoend met de vereeniging van de radio en de gramfoon in dezelfde werkplaats en dergelijke combinaties worden in toenemende mate populair.

In de gramfoonindustrie zijn twee productietaken vereenigd; de machine-industrie voor het maken van den motor en de industrie voor het maken van kasten. In sommige gevallen omvat één maatschappij beide bedrijven, hoewel de kastenmakers ook vaak de motoren van andere fabrikanten betrekken. De motor wordt op zijn beurt weder vervaardigd, hetzij door groote fabrikanten, die tevens andere soorten machines produceeren, of door kleine fabrikanten, die zich uitsluitend op de fabricatie van deze betrekkelijk eenvoudige machines toeleggen.

Een verdere beschouwing van de industrie leidt tot het vraagstuk van den verkoop. Het op de markt brengen van de gramphonen en de platen is in hoofdzaak een kwestie van het afzetten van groote partijen. Voorts zij de aandacht gevestigd op de concurrentie, die de verschijning van de goedkope plaat deed ontstaan. De fabrikanten van de betere kwaliteit platen zagen zich voor twee alternatieven geplaatst. Zij konden zich in de eerste plaats concentreren op de fabricatie van platen, die in twee opzichten buitengewoon goed waren, namelijk ten aanzien van de soort muziek en den naam van den artist en ten aanzien van de technische voortreffelijkheid van de plaat door de zuivere weergave van het geluid zonder eenige onwelluidendheid. Hierdoor worden de artisten vaak door hun contract weerhouden van het optreden voor maatschappijen, die goedkope platen produceeren. Deze platen, hoewel betrekkelijk duur, hebben een afzet, die gebaseerd is op de appreciatie van de kwaliteit en zijn niet voor prijsveranderingen vatbaar. Het andere alternatief was, dat zij van de fabricatie van de dure plaat overgingen tot die van de goedkope. Elke onderneming en verkooporganisatie moest zelf overwegen, welke markt voor haar het voordeligst zou zijn. Er bestaan schijnbaar twee aparte markten van gramphonen en platen, één voor goedkope en één voor dure artikelen. De producent, die op de eene markt afzet, concurreert niet sterk met den fabrikant, die de andere markt voorziet; de concurrentie is slechts hevig tusschen fabrikanten, die eenzelfde markt bedienen. Weliswaar bestaat er een grensgebied, maar in het algemeen zijn de markten toch duidelijk gescheiden.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: De toestand op de vrachtenmarkt bleef gedurende de maand Juni zeer ongunstig, zoodat ons indexcijfer nog een verdere, geringe daling te zien geeft. Ons indexcijfer bedraagt 88,1 tegenover 107,2 een jaar geleden en een gemiddelde van 116,3 voor 1913. De eerste tabel toont de jongste schommelingen van de indexcijfers voor de verschillende groepen.

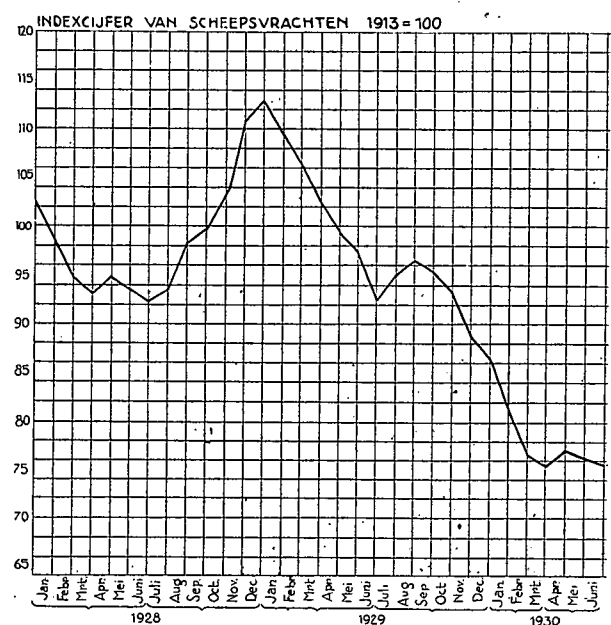
Een min of meer algemeene daling van de Europeesche vrachten weerspiegelden een vermindering van de buitenlandsche vraag naar kolen en beperkte ertsverscheppingen. In de overzeesche gebieden waren de graanverscheppingen nog steeds gering; de noteringen zoowel van Noord- als Zuid-Amerika waren nog iets lager dan de vorige maand. De tonnage, waarvoor geen lading te vinden was, bleef een on-

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd.v.1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Juni 1929	124,6	106,4	118,2	104,0	101,0	89,0	107,2
Juli „	131,1	100,2	121,5	106,3	104,7	97,9	110,3
Aug. „	125,5	99,6	115,6	117,0	104,7	108,6	111,8
Sept. „	129,7	99,9	112,3	115,3	100,4	107,7	110,9
Oct. „	130,4	98,3	103,1	117,4	95,1	106,8	108,5
Nov. „	124,9	96,9	97,6	110,7	91,6	94,4	102,7
Dec. „	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Januari 1930	104,2	94,2	95,1	99,8	85,2	88,1	94,4
Februari „	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0
Maart „	96,3	87,7	91,9	94,2	77,8	79,2	87,9
April „	94,4	91,2	95,9	94,8	76,3	85,5	89,7
Mei „	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	88,1

gunstige factor voor de markt en verhinderde een verbetering van de vrachten over de geheele linie. Bij uitzondering waren de vrachten van Australië en het Oosten iets hooger, doordat zeilklare schepen in deze havens schaarsch waren. De veranderingen gedurende de maand voor elke groep en sub-groep blijken uit de volgende tabel, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde voor de jaren 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht...	110,1	- 3,7
„ „ thuisvracht	101,6	- 9,7
Middell. Zee; uitgaande vracht	97,4	- 0,7
„ „ thuisvracht	90,8	- 4,1
Noord-Amerika	85,2	- 3,3
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	117,8	+ 0,9
„ „ thuisvracht	63,7	- 2,6
Indië; uitgaande vracht	113,7	- 2,1
„ „ thuisvracht	77,7	+ 5,1
Het verre Oosten, enz.....	74,6	..
Australië	90,8	+ 3,6

De derde tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een percentage voor 1913.

(1913 = 100)

Maand	1927	1928	1929	1930
Januari	118,59	98,47	109,6	81,2
Februari	120,54	94,33	106,7	76,5
Maart	118,58	93,17	102,6	75,5
April	111,06	94,59	99,1	77,1
Mei	111,41	93,79	97,3	76,1
Juni	106,54	91,29	92,1	75,7
Juli	101,61	93,73	94,8	
Augustus	105,51	98,17	96,1	
September	107,51	99,54	95,3	
October	105,78	103,93	93,3	
November	106,27	110,94	88,3	
December	102,31	113,17	86,2	
Jaarl. gemiddeld.	109,64	98,8	96,8	

De eerste maandstaat van de Bank voor Internationale Betalingen

De eerste maandstaat van de Bank voor Internationale Betalingen toont een balanssom van Zw. Frs. 1.086 miljoen. Hiervan komt o.a. Frs. 102,5 miljoen op rekening van het gestorte kapitaal, dat 25 pCt. bedraagt van het geplaatste kapitaal; Frs. 151 miljoen van de trustrekening van de reparatie-annuïteiten, Frs. 123,6 miljoen van de Duitse regeering, Frs. 268,4 miljoen van de deposito's van de Circulatiebanken en Frs. 3,6 miljoen van andere deposito's. Uit den maandstaat blijkt niet, welke circulatiebanken en voor welk bedrag zij deposito's bij de B.I.B. onderhouden.

De voornaamste post onder de activa is de belegde gelden met een looptijd tot 15 dagen, die Frs. 443,3 miljoen en dus ongeveer 44 pCt. van de totale verplichtingen, met inbegrip van het eigen kapitaal, bedraagt. Verder zijn van betekenis de beleggingen met een looptijd van hoogstens 90 dagen. Hieronder vallen wissels ten bedrage van 239,3, courante schatkistwissels ten bedrage van Frs. 261,4 en andere beleggingen ten bedrage van 16 miljoen francs.

Maandstaat van de Bank voor Internationale Betalingen 30 Juni 1930.

- Activa:		in Zwitsersche Francs.	
Kas en bankiers			5.120.427
Belegde gelden			
a. dadelijk opvraagbaar	23.046.207		
b. tot 15 dagen	443.337.887		
c. 15—90 dagen	27.684.147		
			494.068.232
Beleggingen op korteren termijn dan 90 dagen (tegen aankoop-prijs)			
a. Wissels	239.294.955		
b. Courant schatkistpapier	261.351.778		
c. andere beleggingen op korten termijn	15.920.538		
			516.567.271
Beleggingen op langeren termijn dan 90 dagen (tegen aankoop-prijs)			68.352.425
Andere activa			1.612.446
			1.085.720.801
Passiva:			
Kapitaal			
Maatschappelijk kapitaal 200.000 aandelen van Zw. frs. 2.500			
Geplaatst 164.000 aand., waarop 25 % gestort			102.500.000
Bijzondere deposito's			
a. Trustrekening van de reparatie annuïteiten	151.230.714		
b. Duitse regeering	123.533.891		
			274.764.605
Dadelijk opvraagbare deposito's			
a. Centrale Banken			
aa. voor eigen rekening	111.106.651		
bb. voor rekening van derden	153.676.725		
b. Andere deposito's	3.642.433		
			268.425.809
Termijn-deposito's			
Onverdeeld provenu van de 5½ % obl. van de Internat. Duitse Rijksleening 1930			438.198.394
Diversen			1.831.993
			1.085.720.801

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In Guldens).

	Maart 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Belastingen.			
Pachten incl. pandhuizen.	14.262	44.427	30.583
Invoerr. incl. Landsgoed.	6.539.663	20.916.230	23.449.705
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	749.056	2.371.452	3.033.491
Accijnzen	4.043.379	10.758.370	9.879.045
Andere ontv. I. U. en A.	27.573	85.305	77.358
Statistiekrecht	459.622	1.409.313	1.570.619
Personeele belasting	239.702	854.371	829.873
Inkomstenbelasting	2.677.966	11.013.333	10.745.674
Vennootschapsbelasting ..	815.705	5.721.099	7.738.277
Oorlogswinstbelasting ..	43.501 ¹⁾	73.925	739.922
Opheven productebel.	4.620	4.620	9.175
Verponding	274.559	2.371.411	553.287
Recht van openb. verkoop.	349.006	675.860	564.892
Zegelrecht	1.354.342	3.148.490	3.174.683
Oversch. van vaste goed.	242.941	604.835	716.570
Recht v. succ. en overgang	37.049	110.910	237.770
Vergunning speel tafels ..	5.805	27.203	32.160
Slachtbelastingen	526.972	1.550.578	1.577.121
Bijzondere bel. buitengew.	13.386	32.674	63.545
Hoofdgeld	5.201	16.089	8.906
Landelijke inkomsten	879.192	2.247.331	2.166.752
Belasting op loterijen	436	1.486	303.640
Totaal	19.303.938	63.891.462	67.484.698
Monopolies.			
Opium	2.970.012	9.065.699	10.165.043
Zout	1.382.471	3.529.288	3.844.027
Pandhuizen	2.110.058	6.121.960	5.277.982
Totaal	6.462.541	18.716.947	19.287.052
Producten.			
Kina	91.331	101.731	132.219
Landscaoutchoucbedrijf ..	478.205	1.079.926	1.430.335
Boschwezen	1.455.688	3.462.913	3.903.237
Goud	105.787	330.983	391.600
Tin	2.026.149	8.196.550	15.036.789
Steenkolen	1.177.852	2.475.184	2.341.801
Totaal	5.335.012	15.647.287	23.235.981
Bedrijven.			
Havenwezen	898.854	4.887.595	4.306.131
Baggerdienst	378.291	1.032.546	1.197.279
Landsdrukkerij	7.751	27.382	26.307
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	2.705.140	8.059.788	7.775.812
Spoor- en Tramwegen	5.501.958	16.224.582	19.358.973
Waterkracht en Electricit.	134.008	316.351	201.470
Totaal	9.626.002	30.548.244	31.865.972
Allerlei middelen.			
Aand. i/d. winst N.V., Gem. Mijnb. Mij. Billiton" ..	—	—	—
Aandeel i/d. winst van de Javasche Bank	—	—	—
Afstand van grond	464.653	1.541.117	1.235.154
Mijnconcessies	19.388	114.241	141.359
Boeten en verbeurdverkl.	105.742	337.107	369.561
Leges en salarissen; ontvang. d. de griffiers v/d. versch. rechtscoll.	29.960	105.288	103.639
Heffing terzake van gesl. werkooreenkomsten ..	49.780	188.830	177.407
Opbr. Weea- en Boedelkam.	38.132	189.847	223.617
Kadaster	31.435	126.784	98.758
Afkoop heerendienst. B.G.	733.815	1.703.529	1.789.610
Schoolgelden	337.853	1.286.593	1.268.232
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten ..	100.497	260.654	198.982
IJK van maten en gew.	40.817	107.488	92.459
Verk. en verh. van huizen	135.914	563.838	532.075
Ontv. waterleidingen	51.581	129.291	95.682
Bakengelden	272.139	749.847	712.431
Loodsgelden	307.575	864.783	800.987
Diversen	86.783	897.566	1.451.402
Totaal	2.856.064	9.166.803	9.291.355
Totaal generaal	43.583.557	137.970.743	151.165.058

¹⁾ Terugggegeven belastinggelden.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table of bank discount rates for various cities including London, Lissabon, Madrid, N.-York, Oslo, Parijs, Praag, Pretoria, Rome, Stockholm, Tokio, Weenen, Warschau, and Zwits. Nat. Bk.

OPEN MARKT.

Table of open market exchange rates for Amsterdam, London, Berlijn, New York, and various goods like Daggeld, Waren-wissel, etc.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for cities like New York, Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table of exchange rates for various cities including Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopen-hagen, Oslo, Hel-sing-fors, Buenos-Aires, and Montreal.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of cable exchange rates for London, Parijs, Berlijn, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various locations like Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, Calcutta, Constantin., Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, Montreal, Rio d. Janeiro, Shanghai, Singapore, Valparaiso, and Warschau.

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table of silver and gold prices for London and New York.

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the Dutch Treasury, including Vordering, Verplichting, and Saldo.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of floating Dutch-Indic debt, showing Vordering and Verplichting.

DUITSCHER RIJKSBANK.
Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitl. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Juli 1930	2.618,8	149,8	422,7	1.646,3	55,8
30 Juni 1930	2.618,9	149,8	459,0	1.777,1	185,8
23 " 1930	2.618,9	149,8	457,2	1.348,1	55,3
14 " 1930	2.618,8	149,8	422,2	1.543,8	55,1
7 " 1930	2.618,8	149,8	379,8	1.792,6	67,1
6 Juli 1929	1.994,5	101,0	368,9	2.888,1	79,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Juli 1930	101,1	585,8	4.492,0	381,1	218,0
30 Juni 1930	101,0	589,3	4.685,4	491,6	213,6
23 " 1930	101,0	620,5	4.038,0	648,6	212,9
14 " 1930	101,0	620,0	4.278,8	537,4	219,8
7 " 1930	101,0	612,8	4.572,7	448,8	211,0
6 Juli 1929	92,9	523,1	4.610,0	603,8	331,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Renten bankscheine 7 Juli, 30, 23, 14, 7 Juni '30, 6 Juli '29, resp. 51; 12; 50; 51; 49; 13 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.
Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
10 Juli	1202	794	—	783	32	—	3.013	10	103
3 " "	1202	728	—	770	40	—	2.971	8	75
26 Juni	1202	734	—	785	38	—	2.902	3	167
19 " "	1202	715	45	770	32	310	2.885	20	127
11 " "	1200	715	45	785	32	310	2.920	9	118
11 Juli ¹⁾	1009	458	—	799	56	—	2.561	16	86

1) 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.
Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
18 Juni '30	3.067,2	1.636,1	166,7	206,8	132,8
11 " '30	3.079,5	1.662,6	164,7	210,5	148,2
4 " '30	3.060,6	1.641,6	164,7	239,7	189,2
28 Mei '30	3.057,3	-1.634,6	163,5	247,0	175,6
21 " '30	3.076,5	1.661,2	171,6	210,0	186,9
14 " '30	3.074,1	1.681,5	174,2	210,5	171,0
19 Juni '29	2.880,3	1.437,6	166,4	959,1	87,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 3)	Algem. Dekking-perc. 3)
18 Juni '30	597,6	1.419,3	2.464,6	169,7	78,9	83,3
11 " '30	578,7	1.447,0	2.463,2	170,6	78,7	83,0
4 " '30	543,8	1.457,3	2.464,5	170,6	78,0	82,2
28 Mei '30	529,8	1.465,9	2.420,8	170,5	78,6	82,9
21 " '30	528,3	1.452,7	2.438,9	174,2	79,0	83,5
14 " '30	527,9	1.464,9	2.420,8	174,2	79,1	83,6
19 Juni '29	139,5	1.649,2	2.368,7	158,4	71,6	75,8

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.
Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
11 Juni '30	48	16.966	5.917	1.783	20.888	7.182
4 " '30	67	17.038	5.919	1.775	20.822	7.161
28 Mei '30	67	16.837	5.889	1.742	20.591	7.159
19 " '30	43	16.806	5.855	1.757	20.564	7.132
12 " '30	47	16.806	5.811	1.755	20.618	7.100
12 Juni '29	628	16.364	5.740	1.682	19.863	6.709

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

15 Juli 1930.

Einde vorige week is het regeeringsrapport van Washington gepubliceerd over den stand van tarwe in de Vereenigde Staten, op 1 Juli. De daarin gegeven schattingen van de opbrengst wijken niet veel af van het gemiddelde der een week eerder bekend geworden schattingen door particuliere oogst-experts, welke voor wintertarwe 552.000.000 bushels en voor zomertarwe 259.000.000 bushels bedroegen. Het regeeringsrapport raamt de opbrengst van wintertarwe op 558.000.000 bushels en van zomertarwe op 250.000.000 bushels. Voor wintertarwe is de schatting 26 miljoen bushels grooter dan een maand geleden, doch 20 miljoen kleiner dan het vorige jaar werd geogst. De opbrengst van zomertarwe wordt 22 miljoen bushels grooter geraamd dan die in het vorige jaar. Is dus nu het totaal der geschatte tarwe-opbrengst 808.000.000 bushels, in het vorige jaar bedroeg zij 806.508.000 bushels. Van die opbrengst van verleden jaar zijn nog belangrijke hoeveelheden over. Dezer dagen werd die voorraad in de Vereenigde Staten geschat op 191.500.000 bushels tegen 179.200.000 in het einde van Juni van het vorige jaar. Het binnenhalen van den wintertarwe-oogst vindt in de Vereenigde Staten snellen voortgang en de resultaten blijven bevredigend. Vooral de kwaliteit is beter dan men had gehoopt en een grooter gedeelte der aanvoeren dan gewoonlijk het geval is, beantwoordt aan de eischen voor de hoogste gradering. Uit het gebied der zomertarwe luiden de berichten weder gunstiger, nadat op sommige dagen der afgelopen week uit verschillende streken klachten werden vernomen over droogte en overmatige hitte. Men meent dan ook, dat de toestand in het zomertarwegebied nu niet meer zoo gunstig is als toen de oogstrappen werden samengesteld. Ook door de Canadeesche regeering is in de vorige week een oogstrappport gepubliceerd, echter zonder een raming van de opbrengst. De in Canada met tarwe bebouwde oppervlakte wordt geschat op 24.583.000 acres tegen 25.255.002 in het vorige jaar. De conditie van de tarwe wordt aangegeven met 91, wat 5 punten lager is dan op 1 Juni en 3 punten hooger dan in het vorige jaar, toen Canada ernstig van droogte te lijden had. In Manitoba zijn op het oogenblik de omstandigheden gunstig en daar worden de beste resultaten verwacht. Ook in het Noorden en Oosten van Saskatchewan en in het Noorden van Alberta is de toestand gunstig. Minder gunstig zijn de vooruitzichten in het centrum en het Zuiden dezer beide provincies. Voor de uitkomsten bij het oogsten in Canada zal veel afhangen van de weersomstandigheden in de eerstvolgende weken. Aan de hand van de door de regeering gepubliceerde cijfers meent men in handelskringen de opbrengst te moeten ramen op 370.000.000 bushels. De prijzen aan de termijnmarkten in Noord-Amerika zijn in dezen tijd sterk afhankelijk van de weersomstandigheden in de zomertarwe-gebieden van de Vereenigde Staten en Canada, en van de berichten, welke dagelijks bekend worden gemaakt. Tamelijk sterke schommelingen kwamen voor; in het begin der week waren het bijna steeds verhoogingen, doch later gingen die gedeeltelijk weder verloren. Vergeleken bij een week geleden sloot de Juli-termijn te Chicago 1/2 d.c. per 60 lbs. lager, de Juli-termijn te Winnipeg 1/4 d.c. en de October-termijn 1/2 d.c. lager. In de afgelopen week werden naar Engeland flinke zaken in tarwe afgesloten, vooral in spoedige posities ter dekking van de dadelijke behoefte. Amerikaanse hardwinter wordt dringend aangeboden en ook Manitobas zijn geregeld aan de markt. Beide soorten onder vinden niet alleen concurrentie van La Plata-tarwe, doch ook van Australische, Indische en Russische. In de laatste drie soorten kwamen in de afgelopen week belangrijke zaken tot stand. Op het Continent was de vraag minder levendig en bepaalden de omzetten zich meer tot verschillende Argentijnsche partijen. De vooruitzichten in Argentinië zijn op het oogenblik gunstig. Het weer is er kouder geworden, wat te snelle groei van de pas gezaaide tarwe tegenhoudt en van gunstigen invloed is op het verrichten van arbeid te velde. De stemming aan de Argentijnsche termijnmarkten was op de meeste dagen der afgelopen week niet vast en het slot te Buenos Aires was voor Augustus 19 cents en te Rosario 25 cents per 100 KG. lager. In Australië heeft het flink geregend, wat op de uitgezaaide tarwe van gunstigen invloed was en de boeren in de gelegenheid stelde goeden voortgang te maken met den verderen uitzaai. Men koestert in Australië hoop op een record oogst, daar de bebouwde oppervlakte grooter is dan ooit te voren. Over de vooruitzichten in Europa luiden de berichten gunstig, behalve in Frankrijk, waar de weersomstandigheden veel te wenschen laten en in Italië waar een aanmerkelijk kleinere opbrengst wordt verwacht dan

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6/12 Juli 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	6/12 Juli 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	27.227	692.809	905.631	790	26.554	70.863	719.363	976.494
Rogge	903	232.453	113.362	—	24.650	—	257.103	113.362
Boekweit	876	9.135	12.526	45	1.512	40	10.647	12.566
Mais	6.703	504.975	361.857	1.350	88.788	103.615	593.763	465.472
Gerst	5.568	249.207	214.048	103	20.358	1.831	269.565	215.879
Haver	1.575	108.857	112.966	—	2.812	2.746	111.669	115.712
Lijnzaad	2.481	45.657	92.019	3.877	152.370	210.457	198.027	302.476
Lijnkoek	846	89.142	126.756	—	—	250	89.142	127.006
Tarwemeel	2.688	67.665	48.310	165	19.781	16.217	87.446	64.527
Andere meelsoorten	164	10.870	9.441	—	—	—	10.870	9.441

in het vorige jaar. Met het oog op de minder gunstige vooruitzichten in Frankrijk worden voorraden van den ouden oogst in mindere mate ter markt gebracht en is het aanbod van Fransche tarwe in omliggende landen verminderd. In de overige landen van Europa is niet veel verandering in de vooruitzichten gekomen. In Duitschland zijn zij goed, hoewel niet in die mate als een maand geleden. De conditie van wintertarwe in Duitschland wordt op 1 Juli volgens een onlangs gepubliceerd officieel rapport aangegeven met het cijfer 2.4 tegen 2.3 op 1 Juni. Van zomertarwe met 2.7 tegen 2.5 op 1 Juni. In het Deutsche systeem beteekent 2 goed en 3 gemiddeld. In Midden-Europa en in Polen heeft tarwe van droogte te lijden gehad. In Hongarije wordt hoog opgegeven van de goede kwaliteit, welke dit jaar zal kunnen worden aangeboden. In Roemenië, Bulgarije en Rusland blijven de vooruitzichten onveranderd gunstig.

Voor rogge bestond in de afgelopen week weder weinig belangstelling. Het Deutsche rapport geeft den stand van winterrogge aan met 2.6 tegen 2.4 op 1 Juni en van zomerrogge met 3 tegen 2.7 op 1 Juni. In handelskringen meent men veelal, dat de opbrengst dit jaar bij die van het vorige ten achter zal blijven. In de Vereenigde Staten wordt volgens het regeringsrapport de rogge-opbrengst geschat op 48.000.000 bushels tegen 40.629.000 bushels in het vorige jaar. Het Canadeesche rapport schat de met rogge bebouwde oppervlakte op 1.092.000 acres tegen 992.000 acres in het vorige jaar. De stand wordt geschat op 1 Juli op 90 tegen 91 op 1 Juli 1929.

De stemming voor mais, die in de tweede helft der voorafgaande week vaster was geworden, verbeterde nog verder in de eerste helft der afgelopen week, tengevolge van goede consumptievraag en matig aanbod. Voor spoedig verwachte partijen werden zeer hooge prijzen betaald en ook voor stoomende mais, welke niet meer in deze maand binnenkomt, werden eenige guldens per last hogere prijzen betaald. Op aflading kwamen geen groote zaken tot stand. De weersomstandigheden zijn in Argentinië verbeterd en het is er kouder geworden, waardoor de mais in betere conditie komt en geschikt om naar Europa te worden verscheept. De verschepingen van Argentinië waren in de afgelopen week en ook aanmerkelijk grooter dan in de voorafgaande weken en er is meer aanbod door afladers van in deze maand uitgaande booten. Door het Argentijnsche ministerie van landbouw is een nieuwe schatting bekend gemaakt van de opbrengst van mais. Deze luidt nu 29.100.000 quarters. Dit is 500.000 quarters lager dan de vorige schatting, terwijl de laatste schatting in het vorige jaar 27.075.000 quarters bedroeg. De opbrengst van

het vorige jaar was echter onderschat, en velen meenen, dat zulks ook nu het geval zal blijken te zijn. Van de Donauhavens bleven de verschepingen van ongeveer gelijke grootte. Het aanbod van Donaumaïs is niet dringend, daar de boeren bezig zijn met het biinnenhalen van den gerstoogst en er bij de tegenwoordige lage prijzen geen voordeel in zien veel mais ter markt te brengen. De grootere verschepingen van Plata- en Donaumaïs tezamen en verminderde consumptievraag hebben in de laatste dagen de stemming iets doen verflauwen en eene kleine prijsverlaging veroorzaakt. De Argentijnsche termijnummarkten zijn op sommige dagen gedaald. Het slot voor Augustus was te Buenos Aires en te Rosario 20 cents per 100 KG. lager dan een week geleden. De vooruitzichten van den nieuwen maïs-oogst in Roemenië luiden over het algemeen gunstig. Wel werd geklaagd over droogte, waardoor volgens sommigen, groot gevaar zou ontstaan, doch latere berichten spreken van lichten regen. Binnenkort zal echter toch flinke regenval noodig zijn. In Zuid-Afrika wordt de maïsopbrengst nu geschat op 9.770.000 quarters. De vorige schatting was 10 miljoen quarters. Geregeld wordt Zuid-Afrikaansche maïs aangeboden, doch de omzetten op het Continent zijn nog beperkt. In Engeland komen in deze maïssoort vrij geregeld zaken tot stand.

De prijzen voor gerst zijn in het begin der vorige week ook eerst nog eenigszins opgelopen, doch daarna is een verlaging van verschillende guldens per last gevolgd. Tot de lagere prijzen bestond belangstelling voor stoomende partijen, waarvoor een kleine premie boven latere aflading werd betaald. In Roemenië is men druk bezig met het biinnenhalen van den gerstoogst, welke goede resultaten oplevert. In Duitschland spreekt men nog over de mogelijkheid, dat het invoerrecht op gerst zal worden verlaagd, terwijl dan het vermengen van voergerst met Deutsche rogge verplichtend zal worden gesteld. Duitschland importeert ook nu met het hooge invoerrecht buitenlandsche gerst, doch de gekochte hoeveelheden zijn veel kleiner dan anders het geval zou zijn. De gerstopbrengst in de Vereenigde Staten wordt op 1 Juli geschat op 332.000.000 bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 307.105.000 bushels. Nadat eenige zaken in Noord-Amerikaansche gerst tot stand waren gekomen, hebben geen nieuwe omzetten plaats gevonden, daar eerst de Amerikaansche prijzen werden verhoogd en later de Donau-soorten weder voordeliger werden aangeboden. De met gerst bebouwde oppervlakte in Canada wordt geschat op 6.050.000 acres tegen 5.920.000 acres in het vorige jaar. De stand wordt aangegeven met 97 tegen 92 een jaar geleden.

Voor haver bestond weinig belangstelling. Het aan-

N. V.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

Maatschappelijk Kapitaal f 25.000.000.—

Volgestort geplaatst f 12.500.000.—

De Maatschappij financiert de aanschaffing op termijnbetaling van Industrie-machines, Landbouwmachines, Zuivel-installaties, Kantoor- en Winkelmachines, Bedrijfsautomobielen, enz. enz.

het totaal bedroeg, terwijl alle andere soorten goed vertegenwoordigd zijn.

De Amerikaansche garenmarkt toont weinig verbetering. Verkoopen van grove en medionummers, mule twist en weft, alsook ringtwist waren zeer beperkt en ofschoon er een goede vraag bestond, was het grootste gedeelte der biedingen te laag om tot zaken te leiden. In enkele gevallen zijn er flinke zaken gedaan, doch is dit uitsluitend voor standaardgarens geweest voor repeatorders, die bijna afgelopen waren. Getwijnde garens worden alleen in bescheiden hoeveelheden gevraagd. Ook Egyptische garens worden moeilijk verkocht. De vraag is over het algemeen gering en koopers zijn tevreden met kleine kwanti, hoewel in enkele gevallen flinke hoeveelheden gevraagd zijn. Er gaan nog geruchten over zaken in fijne getwijnde voile garens voor poplins, doch prijzen zijn abominabel. Naar getwijnde garens voor poplins bestaat een bescheiden vraag. Over het algemeen gesproken, zijn zaken zeer teleurstellend en de producenten zijn algemeen geneigd hun productie te beperken, die nu waarschijnlijk minder dan 50 percent van het normale bedraagt.

Doekprijzen zijn vast en er is geen aanzienlijke verandering in de markt, terwijl zaken slechts een gemengd karakter dragen. Daar staat tegenover, dat vertrouwelijk gemeld wordt, dat de toon iets beter is en er wat meer vraag bestaat, doch doordat deze verbetering niet op actuele zaken betrekking heeft, kan men weinig van de toekomst zeggen. Een punt moet door overzeesche koopers niet uit het oog worden verloren, nl. dat doekprijzen heden buitengewoon goedkoop zijn, vergeleken met den prijs van het ruwe materiaal en indien eenige opleving van de vraag zou plaats vinden, zouden bij de verminderde productie van Lancashire, de prijzen ongetwijfeld vaster worden en zou men wel eens geen spoedige levering kunnen bedingen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 1 Juli 8 Juli 2 Juli 9 Juli T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 F.G.F. Sakellaridis 2,10 12,15 T.T. op Hongkong Holiday 1/3 G.F. No. 1 Oomra 3,80 3,50 T.T. op Shanghai „ 1/5

KOFFIE.

De flauwe stemming, waarvan in het vorige Overzicht werd melding gemaakt, bleef aanhouden. Het geschokte vertrouwen in den financieelen toestand van Brazilië, wist zich niet te herstellen. Alleen in de laatste dagen trad

eenige verbetering in, hetgeen hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan het oploopen van den Braziliaanschen wisselkoers, op Londen, welke sedert het laagste punt ruim 1/4 d. hooger noteert. Hoelang deze beterschap zal aanhouden moet afgewacht worden. Intusschen waren de kost- en vrachtaanbiedingen voor prompte verscheping van Brazilië 2/- à 3/- hooger. Ook de termijnmarkten gaven van een vastere stemming blijk, en de noteringen liepen; aan onze markt voor de eerste maanden 1 à 1 1/2 ct. op en voor de latere 3/4 ct. Van Nederlandsch-Indië waren de aanbiedingen van de verschillende Robustasoorten vrijwel onveranderd.

Volgens ontvangen telegram bedroeg de voorraad in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden op 30 Juni 21.210.000 balen tegen 21.833.000 balen op 31 Mei.

De officiele loco-noteringen bleven onveranderd 38 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 32 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamsche Termijnmarkt waren de noteringen Dinsdag 15 Juli des voormiddags als volgt: Juli 24 1/2, September 23 3/8, December 21, Maart 1931 — 20 3/8, Mei 1931 — 20 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 55/- à 57/6 per cwt., en van dito Prime ongeveer 58/6 à 59/3, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 35/9 à 37/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli verscheping, 16 ct.; Benkoelen Robusta, Juli verscheping, 16 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Juli verscheping, 17 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli verscheping, 25 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

Table with 5 columns: Date, Sept., Dec., Maart, Mei. Rows for 14 Juli, 7, 30 Juni, and 23.

Rotterdam, 15 Juli 1930.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN 1)

Large table with multiple columns: TIN, KATOEN, WOL, RUBBER, SUIKER, KOFFIE, THEE, Indexcijfer. Contains price and index data for various commodities from 1925 to 1930.

de huidige officiele noteringswijze (Jan. 1929); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). 1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 11 Juli. 3) 3 Juli. 4) 10 Juli.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Juli in duizenden balen.

	1930	1929	1928	1927	1926
Voorraad in Europa...	2.095	2.185	2.188	1.762	1.574
Stoomend (Brazilië ...)	460	481	549	500	410
n. Europa (Oost-Indië ...)	67	61	104	46	44
	2.622	2.727	2.841	2.308	2.028
Voorraad Ver. Staten	868	700	861	788	647
Stoomend) Brazilië ...	320	399	520	510	418
naar) Oost-Indië ...	4	10	—	—	—
Ver. Staten)	3.814	3.836	4.222	3.606	3.093
Voorr. in Pernambuco	6	1	1	—	—
" " Bahia ...	5	13	25	19	21
" " Victoria ..	103	49	96	7	—
" " Rio de Janeiro	303	265	281	253	242
" " Santos	1.272	1.158	1.096	835	1.215
" " Paranagua ..	90	16	8	—	—

Totaal *5.593 *5.338 *5.729 *4.720 *4.571

Op 1 Juni *5.483 *5.346 *5.438 *4.631 *4.449

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

De binnenlandsche voorraden te

	Santos	Rio de Janeiro
1 Juni 1926	3.144.000 balen	
1 Juli 1926	2.833.000 "	
1 Juni 1927	2.810.000 "	
1 Juli 1927	3.312.000 "	
1 Juni 1928	11.714.000 "	1.154.000 balen
1 Juli 1928	11.672.000 "	1.180.000 "
1 Juni 1929	9.084.000 "	116.000 "
1 Juli 1929	8.785.000 "	136.000 "
1 Juni 1930	21.833.000 "	2.498.000 "

THEE.

Het voorkomen van de theemarkt in de afgelopen week was nog immer niet verbeterd. Een uitzondering maakten echter de goedkoopere Java- en Sumatra-soorten met prijzen tot 9½ à 10 d., die te Londen eerder duurder waren. Ook de Ceylon-theeën waren over het algemeen prijshoudend, hetgeen samenhang met verbetering der kwaliteit.

Met de aangeboden Britsch-Indische soorten was het omgekeerde het geval. De oude partijen uit den vorigen oogst, die men nu opruimt, waren niet aantrekkelijk. De prijzen hiervoor konden zich ternauwernood handhaven.

Volgens mededeeling van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de Noordelijk Britsch-Indische oogst tot einde Juni 77.3 miljoen lbs. tegen 82.9 miljoen lbs. verleden jaar.

Volgens publicatie uit dezelfde bron bedroeg de uitvoer van Java over Juni 4.721.000 KG. tegenover 5.213.000 KG. verleden jaar, waardoor de totale uitvoer gedurende Januari-Juni een hoogte bereikte van 32.596.000 KG. tegen 33.111.000 KG. in 1929.

Amsterdam, 14 Juli 1930.

COPRA.

De markt was de afgelopen week zeer kalm gestemd. Tegen het einde nam het aanbod, vooral van Juli aflading, eenigszins toe.

De markt sluit met verkoopers van:

Ned.-Ind. fms., aflading Juli	f 22¼
" " " Augustus	" 22¾
Ned.-Ind. Mixed " Juli	" 21½
" " " Augustus	" 21¼/16

IJZER.

De handel op de continentale exportmarkt voor ruw ijzer is ook de laatste weken van weinig of geen betekenis geweest; het prijsniveau voor Lux 3 is nog verder gedaald. Ook de Cleveland markt is vrijwel verlaten. Van prijsverlaging is hier evenwel geen sprake. Producenten blijven de productie beperken.

Het Westeuropesche gieterij-ijzerkartel heeft de officieele exportprijzen voor Lux 3 verlaagd. Voor levering franco Nederlandsche grens is de notering thans 65/- (was 66/6). De staalmarkt was de laatste weken iets levendiger, doch niet zóó, dat van een gunstige wending gesproken kon worden. Het Internationale Ruwstaalkartel heeft verleden week besloten de reeds ongeveer ½ jaar bestaande overeenkomsten betreffende de minimum prijzen van staf-, band- en plaatijzer op te heffen, waarop de noteringen voor deze producten aanmerkelijk gedaald zijn.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Deze markt is over het algemeen zeer flauw, met uitzondering van de *Gulf*, vanwaar een tamelijk goede vraag is. Van *Montreal* was in het begin van de week bijna niets te doen, maar tegen het einde werd de toestand beter en werd een boot van 20.000 qtrs. afgesloten naar Londen tegen 1/6 per qtr. voor 9/20 Juli laden, een boot van gelijke grootte naar Liverpool of Birkenhead tegen 1/7½ per 14/28 Juli, een boot van 33.000 qtrs. naar Avonmouth tegen 1/6, Avonmouth en Dunston 1/9, per 11/17 Juli, en een 32.000 qtrs. boot naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.07½ per 100 lbs., optie Havre of Duinkerken tegen \$ 0.08½, optie Middellandsche Zee \$ 0.10 en de verdere optie Lissabon en/of Leixoes tegen \$ 0.10 één, \$ 0.10½ beide havens, voor prompt laden.

Van de *Gulf* schijnen meer ladingen aan de markt te komen en wel naar Antwerpen, Amsterdam, Rotterdam en het U.K. voor Juli, Augustus en September laden. Voor Juli en Augustus zijn de vrachten nog steeds \$ 0.10 per 100 lbs. naar Antwerpen; Rotterdam of Amsterdam, maar voor 1/15 September is \$ 0.10½ te krijgen voor elke grootte tot 40.000 qtrs.

La Plata. Door de goede vraag van de vorige week is heel wat prompte tonnage uit de markt genomen en daar bevrachters nog steeds een toenemende belangstelling toonen voor Juli booten liepen de vrachten snel op. Met de afsluiting van een handige boot van de Bovenrivier naar U.K./Continent tegen 15/6 werd, in vergelijking met de hoogste vracht, die een week geleden verkregen werd, een stijging van 3/- geconstateerd. De vraag was hoofdzakelijk naar handige booten, alle voor laden aan de Bovenrivier. Niettemin wist een 6800 tonner 14/6 te krijgen van Diamante met completeering van San Nicolas naar Antwerpen, Rotterdam of Amsterdam. Een boot van 6000 ton lading werd gesloten naar de Middellandsche Zee tegen de verbeterde vracht van 12/9 naar Marseille of Genua, 13/3 beide havens, met de optie Adriatische Zee tegen 13/9 naar één, 14/3 naar twee en 14/9 naar drie havens. Van Buenos Aires naar U.K./Continent werd afgesloten tegen 12/6, met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam.

Suiker van West-Indië. Er is nog steeds een goede vraag naar tonnage voor Juli/Augustus en Augustus laden; speciaal naar groote booten. De vrachten zijn echter niet verbeterd en zijn nog steeds 12/6 naar U.K./Continent, tegen welk cijfer twee groote booten zijn afgesloten, één per 15/25 Juli en de andere per 1/15 Augustus, terwijl een 7300 tonner 12/- heeft geaccepteerd voor 28 Juli/10 Augustus laden. Op het oogenblik is er vraag naar een boot van ca. 3000 ton voor Juli laden, waarvoor 13/- verkregen kan worden, misschien een beetje meer. Bevrachters zoeken tevens een boot van gelijke grootte per 15/31 Augustus tegen 12/9 à 13/-. Door Russische koopers is een contract afgesloten van ca. 50.000 ton suiker, en worden hiervoor offertes gevraagd naar Zwarte Zeehavens tegen 16/- naar één, 16/6 naar twee lohavens, voor Juli en begin Augustus laden en naar Leningrad tegen 15/-.

Van de *Middellandsche Zee* is de stemming nog zeer flauw. In het begin van de week scheen de vraag iets beter te worden, doch de nieuwe orders werden onmiddellijk uit de markt genomen en tegen het einde der week heerschte er wederom een gebrek aan orders, in 't bijzonder voor Juli positities. Tenzij er een betere vraag naar erts komt, is er moeilijk eenige verbetering in de vrachten te verwachten. De volgende vrachten werden betaald voor ertsladingen: Hornillo Baai/Cardiff 5/6; Almeria/Boston 9/-; Bona/Workingtown 6/6; Huelva/Rotterdam 4/7½; Amsterdam 5/9; Hamburg of Harburg 6/6; Rouaan 5/6; Huelva/Philadelphia 10/9.

Kolen van U.K. De vraag naar scheepsruimte bleef zeer beperkt, en daar booten overvloedig worden aangeboden, zijn de vrachten naar alle richtingen gedaald; 6/- is geaccepteerd naar Genua door een groote boot en zelfs 15/- naar Buenos Aires.

Van Zuid-Wales werd afgesloten: Rouaan 3/4½, Lissabon 6/4½, Huelva 7/-, Genua 6/-, Piraeus 7/6, Port-Said 7/3, Buenos Aires 15/-, Villa Constitucion 16/-, optie Rosario 16/6 en Quebec of Montreal 8/-, en van de Oostkust: Stockholm 4/-, Frederiksstad 5/6, Lindholm Pier 4/3, Elbe 3/1½, Rotterdam 3/1½, Antwerpen 2/1½, Rouaan 3/6, Algiers 7/3, Genua 6/6 en Teneriffe 8/6.

M. E. VREEDE — ROTTERDAM

ACCOUNTANT — LID V.N.A.
MATHENESSERLAAN 291. TELEF. 30840

Accountancy, Boekhouding, Belastingzaken